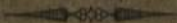

Wamahjidami wahzdi,

or to

w e z z a f i

faweem behrneem eedohd fwehtus rakstus.

Sarakstii

n o t a E a t w e e f h a

Kristap Kaktung,

Widsemmé.

„Beemimé tawu Rabbitaju tawá jaunibá,
virné tabs launas beenas nabl un tee
gaddi atect, no fa tu fazzisi: tee man ne
patibf!“ (Sapl. mahj. 12, 1.)

Ur fcheem

pamahzidameem wahrdeem

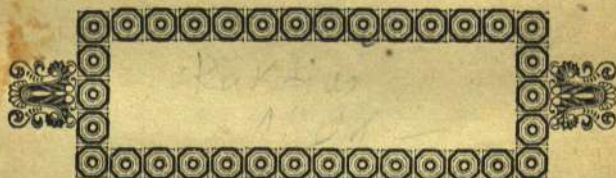
eedohb

fwehtu rakstu grahmatu

sawam mihtam behrnam

par dahwann

R i h g â.

Drikkehtis pee frohna grahmatu drikketaja.

1843.

Wihltajs Kungs, Kungs! wissu tizzigu scheligaj's Radditaj's un Tehws no muhschibas us muhschibu! Wihltajs Kungs, Kungs! wissas kristitas draudsjes Pestitaj's Jesus Kristus! Un Kungs, Kungs! tu kristitas draudsjes apgaifmottaj's un swehtudarritaj's swehtaj's Gars, — tu no wissa semmes un debbes spehka augsti teikta un pasemnigi peeluhdsama swehta Trihsweeniba, mehs, kas zaur tawu schelastibu effam dabbuschi to gohdu, wezzaki fauktees, mehs no saweem firds dsiklumeem daudskahrt tew pateizam par to ne nopelnitu schelastibu, ar ko tu muhs grehzineekus effi apswehtijis un mums ne isfaklam dauds labba darrijis. Ak, laut jel tew patittu schee muhsu wahji uppuri, ko tewim, Wissungstakaj's! par gohdu un pateizibu neffam. Un laut arr' buhtu tew, Wissuschehligaj's! peenemigas tahs firsnigas luhgschanas, ar ko taggad pee tawahm swehtahm kahjahm nolohkamees, palihdsibu no augshenes luhgdami pee ta muhsu swehta darba, ar ko effam apnehmuschees sawus, no tewim mums ustizzetus behrninus swehtiht, drohschinacht, eepreezinacht un apmeeriacht. Swehtiht jeb wehleht, ka winneem labbi klahtohs pee meefas un dwehseles, ka winni weenumehr pee tewim turretohs un pehz taweem swehteem haufsteem dschwotu; drohschinacht greh-

teem un grehku fahrdinaschanahm pretti turretees un to pasauli uswarreht; eepreezinahht un apmeerinahht ar tawa swehta Garra paligu, ka winni tewim, tawam spehklam un gann'dar-rischanai ustizzahs tanni behdigà brihdi, kad meh's ar nahwi zihnidamees tahs pehdejas affaru lah-fites isleesim, ko behdu waimannas mums isspee-dih's un kad tee brehks tà, kà Elisa peh'z Elia: "mans tehws! mans tehws!" woi: "manna mahte! manna mahte!" — **Al Kungs!** Kungs Jesus Kristus, muhsu schehligajs Pestitajs, wissu-spehzigajs elles uswarretajs, nahwes isdeldetajs un winnas fahpju remdetajs, Deewa weenigs un mihlajs Dehls, tewi fir'ds dibbenigi luhdsam apschelosees pah'r mums taggad un tad, kad nahwes sohbens mums fir'di puschu schlels; ap-swehti tad tahs affaras, ko muhsu mihli behr-nini gauschi raudahs, ka tahs paleek par sweh-tibas affarahm muhsu meesahm semmes flehpi duffoht lihds tai augscham-zelschanas deenai pa-stard's. Un schahs affaras lai muhs pawabba us to no tewis nopelnitu un mums apfoblitu paradih'si. Schahs affaras raudoht, 'lai winni tee behrnini, Kungs Jesus, tahdu paschu preeku no tewis manto, kà tawa mahte un taws mah-zellis Jahnis mantoja appalkch tawa krussta stah-wedami, kurr'u weenam tu peesauzi: "Seewa, redst, tas irr taws dehls!" un ohtram: "redsi, ta irr tawa mahte!" (Jahn. 19, 26.)

Al Kungs! Kungs! schehligajs debbesu un muhsu wissu Tehws! apschelosees un pallausi muhsu luhgschanu, kad weenteesfigi garrà un pa-teesibà tewi peesauzam: palihdsi mums ar tawu

fwehtu Garru, pee laika pareisi fataisitees us to ne isbehgamu affaru stundinu, fa warram drohschi buht, lai ta nahktu kad nahkdama un lai ta buhtu kahda buhdama. So, warr buht, fa ta irr tahda behdiga, fa wairs ne spehjam ne weenu wahrdinu us saweem mihteem behrnineem isfazziht, neds fwehtischanas affaras kohpâ no=raudah; jeb woi tik ahtra, fa tahluma deht behrni ne warr atsteigtees pee muhsu nahwes gultas. Bet kad mehs pareisi us to fataisijuschees, tad warram zerreht, fa tu, Kungs, winnus apmeerinasi un eepreezinasi, kad winni pahrumms nomirruscheem raudahs. — Ak Kungs Jesus, tu wissu=augstakajs apshehlneeks, kas tu jau dauds behdigus meerinajis un dauds affaras noschahwejis, apmeerini un eepreezini tad arri muhsu mihtus nostummuschus! Ak, nahz, pehz tawas fwehtas sohlischanas ir taggad muhsu widbâ, kad mehs, affarahm birstoht, fataisamees us to schirschanahs=stundinu un arri apzerram tahs ruhktas affaras, kas tahdâ brihdi teef raudatas. Us to mehs, ak scheligais Tehws debbefis, pee tawahm fwehtahm kahjahm stahjamees un semmê mesdamees tewi peeluhdsam tanni fwehtâ luhgschanâ, fo taws mihtajis Dehls pats mums mahzijis:

Muhsu Tehws debbefis ic.

Lee augsti teizami fwehtas mihlestitas wahrdi, fo muhsu Pestitajis no sawa nahwes stabba runnajis un fo mehs sawai pamahzischanaï nemmam par grunfi woi pamattu, irr atrohnami ta preezas=mahzitaja Jahna fwehtôs stahstôs, 19tâ nodallâ un tur 26tâ un 27tâ perschâ muhsu wallobâ tâ stann:

Kad nu Jesus sawu mahti redseja, un to mahzekli, ko winsch mihleja, klabt stahwam, tad winsch fazzija us sawu mahti: „seewa, redsi, tas irr taws dehls.“ Pehz to winsch fazzija us to mahzekli: „redsi, ta irr tawa mahte!“ Un tai paschâ stundâ tas mahzeklis to nehme pee sewim.

I.

Kahds behdigs irr tas schkirshanas
brihdig.

Sirds mihli behrni! Pirms mehš juhsu wezzaki ta Kunga wahrda juhs swehtijam; pirms jums wehlejam ta schehliga debbes-Dehwa meeru, kas augstaks, ne ka wissu zilweku sapraschana un pirms mehš jums scho swehtu dahwanu dahwinam, tad papreelsch' jums jautajam: kas tas tahds krusts, appalsch kurra Jesus mihla mahte stahweja un no kurra Jesus tohs mihligus wahrbus runnaja, — ka to schahs pamahzishanas grunts wahrds dsirdam? Juhs gan atbildeeet: tas jau irr tas krusts, pee ka muhsu dahrgais Pestitajs un Kungs Jesus Kristus tikke peekalts. Un kad nu prassam: kas tad winnu tur peekalle? un ka dehl? tad atkal atbildeeet: Winna nitni, besdeewigi un sirdis apzeetinati eenaidneeki, tee winnu nodewe paganu teesai, ne pateest apfuhdsedami un schahs teefas larra-wihri winnu tur peekalle — muhsu grehku dehl. Nu, kad juhs proheteet ta pareisi atbildeht, tad jums par to pateizam, ka juhs tohs Deewa wahrbus, ko mahzijušchees, essat prahta paturrejuschu. Bet

woi to arri sinneet, kas tad schinni muhsu laikā
 irr ta Runga eenaidneeki? — Us scho, kad arri
 gan saprastu, juhs tal bihtohs, woi kaunetohs
 atbildeht. Juhs bihtohs us mums saweem wez-
 zakeem fazziht, ka mehs tee effoht un kaune-
 tohs us few pascheem fazziht, ka juhs paschi
 tee effoht. Domehr un pehz taisnibas mehs
 wiffi lohpa effam tee, kas ar saweem grehkeem
 ik deenas sawu dahrgu Pestitaju pee krusa sit-
 tam. Ja, tas irr flaidra pateesiba, bet mehs
 sawa neatshshana to ne gribbam tizzeht. Mehs
 effam tee, jebshu gan wehl paschi schehlojamees
 pahr winna flaidigu eenaidneeku kaunu padohmu,
 kas arri bija lohti leels un breesmigs grehks.
 So tolai' tee wariseeri, rakstu-mahzitaji, pree-
 steri, karra-wihri, waldineeki, teefas-kungi un
 wiffi firdis apzeetinati besdeewigi Suhdu laudis
 winnu to swehtu, taisnu un ne noseedfigu
 Rungu, paschu ween' weenigu un mihsu Deewa
 Dehlu ta besdeewigi waijaja, par ne pateesi
 eenihdeja, ne taisni un wiltigi apshhdseja, schaute,
 fitte, pee krusa peekalle, ar ruhhtahm schultim
 dsirdija, ne ganti mehdija un pehdigi wehl winna
 swehtus fahnus ar schshpu pahrduhre, fur tad
 tahs pehdejas swehtu affinu lahses lihds ar uh-
 deni issstrehje. Scho notikkumu wiffu swehti
 raksti mums flaidri isteiz un mahzitaji jo pla-
 schaki istulko. Ak, ir mehs ne saprohtam lab-
 baki darriht, kad mehs ne mas, woi tik retti un
 tad wehl kuhtri pasemmojamees appaksch Deewa
 warrenas rohkas un tur flahht ar to lepnu wa-
 riseeri leelamees: „Es tew pateizu, Deews, ka
 es ne esmu ka zitti laudis, tee laupitaji, ne tais-

nigi, laulibas pahrkahpeji, neds arri kà schis mu-
tinecks. Es gaweju diwi reis' nebbelà, un doh-
mu to desmitu teesu no wissa manna padohma. //
(Luhf. 18, 11, 12.) Un kad nu mehs un juhs,
mihli behrni, buhtum isfargajuschees no wisseem
scheem minneteem grehkeem, tad tas tomehr ne
buhtu muhsu, bet Deewa gohds, kas muhs no
ta pasargajis. Ur teem minneteem labbeem dar-
beem arri ne geld leelitees; jo tà darriht if wee-
nam zilwekam peenahkajs; un patte ta gawe-
schana irr labbaka, ne kà leeka peepildischanahs.
Ta deht mums naw ne kà to leelitees, bet mums
preeksch ta taisna Deewa allasch ja-semmojahs;
winnam grehki ja-suhds un schehlastiba un peedoh-
schana no winna ja-luhds. Jo to gan atshstam,
kà ne weens dsihwais irr preeksch Dee-
wa taisns.

Ta deht nu ihpaschi schinni brihtinà, kad
essam apnehmuschees Deewu pagohdinaht garrà
un pateesibà, lai ne kawejamees sawas pasch-
taisnibas drahnas atnest un uswiltt tahs sweh-
tas tizzibas un taisnibas swahrkus, to Jesus ar
sawahm swehtahm un dahrgahm affinin schli-
stijis, ar to ween warrestim zaur Deewa schehla-
stibu tahs grehku kahrdiraschanas, to nitnu pa-
fauli un paschu nahwi uswarreht un pastarà
deenà ta taisna teesataja sohda-krehsla preekschà
pastahweht. Un ta ween arri irr ta ihstena sa-
taisfischchanahs us nahwi, kad mehs sawus grehkus
noscheshlojam un no Deewa sawa debbesu Tehwa
peedohschanu luhdsamees. Ja nu mehs tahdà
prahtà appaksch Deewa warrenas rohkas buhsm
pasenmojuschees, tad stiprà tizzibà preezigi war-

resim zerreht, fa Deews tahs beidsamas affaras
 apfwehtih. So dauds reis' jau irr tà notizzis
 un wehl noteek, fa wezzakeem, pirms tee mirst
 un pirms tee wehl dabbujuschi us sawejeem peh-
 digus wahrduß runnaht, jau walloda aistruhest
 un tad wairak ne atleek, fà affaras noraudaht.
 To tad mihli wezzaki darra us sawahm nahwes
 ziffahm gullebami, ar firðs sahpehm redsedami,
 fa winnu mihli pakkal paleek launà pasaulè; ih-
 paschi, fa tee behrni tik drihs klast ne tikfuschi,
 kamehr wehl spehje runnaht un ar wallodu sweh-
 tiht, tad lai schahs affaras to leezibu dohd. Ja
 pee mums tà noteek, tad, mihlajs behrns, schahs
 muhsu affaras tew "ardeew"! falka, tad tu,
 gauschi raudadams, muhs schupsti.

Al, dauds wezzakeem tà irr notizzis, fa win-
 neem mirstoht ne weens behrns klast ne bija; tee
 woi nu mirre tablà zellà, woi fur zittur pee dar-
 ba isgahjuschi. Tehws, no rihta iseedams, to "ar-
 deew"! gan ne fazzija fà to pehdejo, bet tas to-
 mehr par pehdejo palikke. Un tad nu behrni gai-
 dija tehwu mahjà, preezigi zerredami, fà tahds
 pats pahrnahkschoht, fà aisingahjis, tad tee pahr-
 bihdamees eeraudsija, fa zitti to pahrneffe! Nu
 tehws teem wairs ne sneedse rohku pretti, bet teem,
 gauschi raudoht, pascheem ta bij' ja-iswell no
 lihka apfegga! Tà pat arri daschu reis' notikke,
 fa wezzaki pahrnahkoht sawus behrnus wairs ne
 atradde tà, fà atstahje, schuhpli woi gultinà gul-
 koht, pa semmi rahpojoht, woi preezigi tekkoht,
 bet jau sahrkà woi kappà duffoht. Tà nu red-
 seet, behrnini mihli, fà mums irr lohti waijad-
 sigs, allaschin fataistees us to pehdigo stundinn.

Tà pat arri if reis', kad us ihfu woi garru zellu dohdamees, lai papreeksch' zits zittu firsnigi sweiznam, itt là pehdigo "ardeew'!" fazzidami; jo ne warram jau sinnabt, là? kad? woi kurrà azzu-mirkli' mums ta nahwes nakts uskriht, kur wairs ne warr strahdaht, nedf sawu dwehfseli apgahdaht. — Zjabs tas gohdigs un Deewa-bihjigs wihrs ne dohmaja wis, ka winna behrni pehdigo "ardeewu" fakka, kad tee gahje dsihres turreht; bet luhf'! tè winnam aufis atskanneja ta behdu wehsts: "Raugi, weens breefsmigs wehfsch nahze no tuffneses pusses un aisnehme tohs tschetrus namma-stuhrus, ka tas us teem jaumekleem fagrue un tee nomirre." (Zjab. 1, 19.) Tà arri notikke tam fehninam Dahwidam; winsch ne sinna naja wis, ka pehdigo reis' atfweizinajabs ar sawu Dehlu Absalomu, kad tas prassijabs us Ebronu eet, tur Deewam kalpoht; winsch to atlaide, fazzidams: "eij ar meern." (2. Sam. 15, 9.) Bet pehzal', kad dabbuja sinnabt, ka nomirris, kad til waimannadams brehze: "Mans dehls Absaloms! mans dehls Absaloms, laut es, es tawà weetà buhtu nomirris! af Absaloms, mans dehls, mans dehls!" (2. Sam. 18, 33.) Luhf', tà Dahwids schehlojahs pahf sawu til ne pateizigu dehlu, kahds tas winnam bija, fo tad firds lai fakka, wezzakeem, kam saws pallausigs un lohti mihlohts behrns nomirrst?! — Ak, là ir Rubena firds schehlojahs pahf sawu brahli Jahsepu, kad to gribbeja glahbt no zittu brahlu affins-kahrigahm rohlahm; winsch saplohfsija sawas drehbes, kleeedse un fazzija: "Tas puisens tur newaid, un es, kur buhs man palift?" (1. Mohf.

37, 30.) Al, kà Israëla behrneem firds luhse, kad winnu mihkajs praweets Mofsus wairs ne nahze no kalna semmè, kur tal winnam uskabhjoht ne bij' wis pehdigo reis' "ardeewu!" fazzjuschi; jo winni dohmaja, ka tas jau tik dauds reis' tur uskaphis un atkal nokaphis, tà arri scho reis' buhschoht, — bet kas to dewe? Tee ne winna meefas wairs ne dabbuja redseht un tik ween pa trihs desmit deenahm winnu noschehloja, kà lassam peehtà Mofsus grahmata, 34, 8. Tà pat arr' winni gauschi schehlojajs pehz praweescha Samuëla. Un Dahwids waimannaja pehz sawa drauga Jonatana, ko tee Wibhisteri bija nokahwuschì. Ir pascham tam Wissu=fwehtakam affaras lihje pee sawa mihlojama drauga Lahzarus kappà, kur ta nomirruscha drauga mahsa winnam peesauze: "Kungs, winsch jau smird; winsch jau tschetras deenas kappà gullejis." (Jahn. 11, 39.) Tapat arri Jahna mahzekli schehlojajs pah sawu mihlu mahzitaju, kas bij' no Deewa fuhthits tam Kungam zellu fataisht. Schis wihrs arri bija taisnibas dehl ween eenihdehts, zeetumà mefts un nokauts. (Mark. 6, 28.) Un zas tad warr schè ihsumà isteikt un peeminneht wiffas tahs affaras, ko tee behrnini raudajuschì, kurru tehwas besdeewigi pasaulneeki nokahwe tik ta dehl ween, ka schee to tihru pateesibu apleezinaja. Sewischli lai apdohmajam, zik dauds karstas affaras muhsu mihla Kunga un Pestitaja draugi un mahzekli, un winna mihla mahte raudaja, jau tad, kad winnu mihlu Kungu un draugu Getsemanes dahrsà eenaidneeki gubstija un fanehme us teefaschanu tà, ka winni wairs tur ne

flaht ne tikke pehdejo reis „ardeew“! „fazzihht un fluhpstihht. To leeldeenas jehru ehdoht, kad tas Kungs to mihlestibas maltiti eezehle, winni gan ne dohmaja wis, ka pehdejo reis' ar sawu Kungu kophâ ehdoht un winni laikam arr' to ne warreja tizzeht, ko Jesus fazzija: „Weens no jums, kas ar manni ehd, manni nodohs.“ (Mark. 14, 18.) Arri to winni jau ne sapratte, ka Jesus pahr few' paschu runnaja, kad ta fazzija: „Winsch taps nodohs teem paga-neem, un taps apmehdihts un islam-mahts un apspaudihts. Un tee to schautihhs un nokaus.“ (Luhl. 18, 32. 33.) Pat eljes-dahrsâ, kur winsch ar trim saweem mihlakteem mahzelleem bija kophâ, tee wehl ne sinnaja, ka tas buhs, kad winsch teem peesauze: „Zellatees, eima, redsi, kas manni nodohd, irr tuwu flaht.“ (Matt. 26, 46.) Un reds', nu jau bij' ta stunda flaht, kur tee mahzelli wairs ne dabujaja ar winnu kophâ maltiti turreht, neds arri pehdejo „ardeewu!“ fazzihht. Gan Jahnis, tas mihlajs kruhts-mahzellis ar drohschu Pehteri, no karstas mihlestibas pahrnemti, sawu Kungu tik drihs ne atstahje; tee palikke tuwumâ, kad winnu sehje un kad sohda-nammâ aiswedde, ne taisni teesahht; bet tomehr arri ne kad tik flaht ne tikke, ka buhtu warrejuschî winnu fluhpstihht.

Juhs, mihli behrnini, gan peeminnesceet no swehteem raksteem, ka muhsu Kungs Jesus Kristus eljes-dahrsâ Deewu luhgt no-eedams 3 mahzellus few' lihds nehmis un ta dehl laikam gribbeet sinnahht, kur tas treschais palizzis, kad mehs schê pahr diweem ween runnajam. Tas ais-

behdse, jebſchu gan ſtaidri ne warram pateikt,
 kad? un kur? Wiſch aisbehdse tà pat, kà tee
 zitti aſtoni, kà preezas-mahzitajs Markus leezina,
 ſazzidams: „Un wiſſi winnu atſtahje un
 behdse.“ (Mark. 14, 59.) So, kad tee mah-
 zekki eeraudſija to pulku karra-wihru, preeſteru un
 lauſchu wezzaju, kas lohti breeſnigi, ar ſohbi-
 neem un ar nuhjahm winnu Kungam nahze
 wirſü, un kad wehl to redſeja, kà Juhdas win-
 neem par waddonu bija mettees un kà wiſſi tà
 ſteidſehs, tad winni, isbihjuſchees, behdse un at-
 ſtahje ſawu wiſſu-mihlako draugu un Kungu
 eenaidneeku warrà. Paſcham drohſcham Pehte-
 ram no bailehm wiſſi lohzečki tà drebbeja, kà ſoh-
 beni wairs ne ſpehje taiſni waldiht. — Kad mah-
 zekkam Jahnam ne buhtu bijis bail, tad wiſch
 ne buhtu ar audeklu aptinnees, kà, kad to gub-
 ſtitu, tas warretu tatschu iſſprukt, to audeklu
 wallà laiſdams. (Mark. 14, 51. 52.) Un woi
 tad tahs affaras irr ſlaitamas, kò tee aisbehgu-
 ſchi mahzečki, tahs ſeewas un kò patte mahte
 Maria raudaja, pahr Jeſu gauſchi ſchehlodamees!
 Ak, kò, ſewiſchki, gan Marias ſirds jutte, kad
 winnas auſis atſkanneja tà breeſniga behdu-
 wehſts, kà winnas mihlajs Dehls, Kungs un
 Mahzitajs eljes-dahrſà ſanemts, ſaiſtihts un us
 ſohda-nammu aiſweſts tizzis?! — Pehteris ween
 wehl kahdu brihtiau ſawas affaras ſawaldija, un,
 drohſchu ſirdi ſanehmis, gribbeja ſawu Kungu
 tam eenaidneeku pulkam israut. Bet, kad tas
 nu ne gahje, kà dohmaja, tad us paſcha ſohda-
 nanma durwim ruhkti raudaja, ſewiſchki wehl
 pahr to grubtu grehku, ar kò prett ſawu Kungu

bija noseebsées; tas wairs ne warreja pee winna peetik, „ar deew“ fazzih un fawu grehtu peedohschanu luhgt, nedf arri par to peedohschanu pateikt. Winsch ta deht til „ahrà isgabjis, gau-schi raudaja.“ (Matt. 26, 75.) Sohda-nammà winsch wairs ne drihksteja ee-eet eefschà, bihdamees, ka tur tee eenaidneeki winnu ne pasihitu; jo tahdu no affarahm apmellejuschu waigu drihs warretu pasiht. — Un ja juhs, behrni, fatwà neprafchanà wehl tà dohmatu: ka pehz, tad gan Pehteram firds til gauschi warreja fahpeht? tad apdohma-jeet pee fewim, kà jel jums buhtu ap firdi, kad juhsu tehnu woi mahti, ko juhsu firds gauschi mihko, schinni paschà azzu-mirkli, kahdi bahrgi eenaidneeki til ne schehligi aisrautu, kà to Rungu Jesu Kristu norahwe faweem mihleem mahze-kleem? Woi tad juhs, pakkal palikdami, ne kleehtu un ne brehtu pehz sawa mihla wezzaka? — Ak, zif dauds reis' jau irr redsehts, ka behrnini raud, brehtdami, kleehtdami un rohkas steepdami pehz faweem mihleem wezzakeem, kad tee no Deewa peefuhititâ nahwè mirst, — us ko tee jau ilgi flimmi gulleddami fataisfjuschees un stiprinaju-schees, — het ko tad nu wehl lai tee darra, kad tà noteek, ka eenaidneeki tohs israuj? Tà nu bij'teem Jesus mihleem mahze-kleem, kas wehl ne mas ne bija dohmajuschi, ka jau effohht klahd tas breefniigs brihdis, kad tas Rungs, ko winni til karsti mihkoja ar tahdu mihlestibu, ko ne paschas kauna pilnas nahwes wilni ne isdsehse, — ka tas Rungs teem tikschoht atrauts. Kad nu Peh-teri jau tahdi schehlumi pahrnehme, kad winsch redseja, ka winna Rungu fanehme, us sohda-

nammu aiswedde un ne taisni teesaja, kà tad gan wehl Zahnis warreja isturreht wiffus winna leelus grubtumus flattiht, kad winsch redseja, ka winna Kunga waigu tà zeeti plikkeja, ka affinis islehze un ka us winna galwu tahdu affu ehrtschukrohni uslikke un to tik zeeti, lihds paschahm smadsenehm eespraude, ka affinis aumalam isstrehje?! Al, winnam arri bija ja-reds, ka to Kungu semmè steepe, ka winnu ar rihkstehm ne schehligi schaute un kappaja, kà pats teefas-kungs us teem zeetsirdigeem fazzija: "Red seet, kahds zilweks!" (Zahn. 19, 5.) Winnam bij' ja-reds, ka us ta Kunga faschausteem un jehleem plezzeem tikke uslikts smags krusa balkis, ka winsch to nesdams dauds reis' kritte us tahm bruggetahm Jerusalemes eelahm; winnam bij' ja-dsird, ka tahs tizzigas feewinas pahr Jesu schehlojahs un raubaja, kad to no Jerusalemes us Golgatu wedde; winnam bij' ja-reds, ka to Kungu pee krusa wilke un tad schapigas, resnas naglas winna fwehtàs rohàs un kahjàs dsinne eetschà; winnam bija ja-reds, ka tam gauschi nomohzitam Kungam ruhktas mirres ar ettiki dewe dsert; winnam bija ja-klausahs tee behdigi waidu wahrdi, fo mihtlajs Kungs pee krusa waideja: "Mans Deews, mans Deews! ka pehz, tu manni effi atstahjis!" (Mark. 15, 34.) Winnam arri drihs atflanneja aufis un sirdi tee beidsami wahrdi, fo Jesus fazzija: "Tehws! es sawu Garru nodohmu kawàs rohàs! Un to fazzijis, winsch to dwehfeli islaide." (Luhf. 23, 46.) Un tublin arri redseja, ka winna fwehta galwa nolohzijahs, — fo winsch pats arri apleezina. Tad

wehl winnam bij' ja-reds, ka patte Jesus mahte
no schehlumeem fà sagrausta waideja un scheh-
lojabs. Al, kas gan warr wiffas schabs behdas
piluigi isstahstih! — Ta pehz, mums kristiteem,
to wiffu apdohmajoh! gan arr' dascha karsta
affara ja-norand un, garrà to krusu usflattoht,
ja-falka:

(Weld. Zesch ire man appatsch kabjahm re.)

Es schè pee krusa stahwu,
Ar karstahm affarahm,
To mirruschu apflattu,
Kas eeksch daudf zeeschanahm
Preeksch mums nomohzihts tappe,
Un, kad wiff darrih! bij',
To galwinu nokahre,
Islaisdams dwehveli.

Es fà ar mihlu Jahni
Schè stahwu raudadams,
To affinainu fahni
Garrà apluhfodams.
Al Kungs, tu mohku-jehrinsch!
Tas wiff preeksch man noteek,
Pai tawa firds, man Rehninsch,
Man atwehrtà paleek.

II.

Zerre us Deemu un gaidi palihdsibu
no augfchenes.

Kad nu mihlajs Jahnis un Maria tik daudf
mohlas jau bija redsejufchi, tad pats tas zees-
dams Kungs is fawu mohku widdus teem jau

peesauze tohs mihlestitbas pilnus wahrbus: „See-
wa, redsi, tas irr taws dehs!“ Un at-
kal: „Redsi, ta irr tawa mahte!“ — Ta
tad nu arri juhs, muhsu firde mihti behrnini,
taggad wehl weens ohtram warreet peesaukt un
rahdiht: „redsi, tas irr taws tehws un ta irr
tawa mahte, kas taggad wehl të preefschâ stahw.“
Bet drihs nahks tas laiks, kad schohs wairs ne
redsefeet. Tad nemmeet rohkâ schohs wahrbus
un lasseet tohs tahdâ prahtâ, kahdâ mehs jums
tohs dewufchi. Un kad tad no juhsu waigeem
birst schelofchanahs affaras, tad drohschâ zerribâ
pazelleet sawas azzis us augfchu un juhsu dweh-
fele tad atskannehs no ta wiffu-speziziga Kunga
schee preeku pilni wahrdi: „Es juhs ne pa-
mettischu bahrinus, es atkal nahku pee
jums.“ (Jahn. 14, 18.) „Es esmu pee
jums if deenas lihds pafaules gallam.“
(Mark. 28, 20.)

Ta pehz, mihti behrnini, kad raudeet pee
muhsu nahwes gultas, sahrka, woi kappa, tad,
luhdsami! ne raudeet të, kâ tee pagani, kam zer-
ribas naw, isfamiffedami, bet të, kâ pateest kri-
stiti swehtâ pazeeshanâ Deemu to Kungu sawas
behdâs peesaukdami. Ihpaschi, juhs to darreet,
kam wezzaki ne kahdu laizigu baggatibu atstahj,
bet kam pascheem gruhti strahdajohht un swihstohht
fawa maise ja-pelna. Ak, ir mums wezzakeem
gan firde sahj un dascha karsta affara nobirst,
kad eedohmajam, ka, warr buht mums arr' ta
nahwes-stunda agri peenahf, kad juhs wehl tif
mast buhseet un ne spezizigi un ka jums tad to-
mehr pascheem fawa maise buhs ja-pelna. Wez-

zafi gan juhs taupa, jums weeglu darbu dohd
un til fildà, fausà laikà kur isfuhta, bet swefchs,
un ja tas wehl buhs zeetsfirdigs, tas juhs pufs=
pliffus laut kahdà laikà un gaisà un pee ta wiffu
gruhtaka darba dsihhs. Tà meh's gan dohmajam,
bet Deews warr wiffu us labbu greeft; to til
jums par mahzibu tè peeminnam, ka juhs buhtu
pateizigi prett mihlu debbes. Tehwu, kas no scheh=
lastibas juhsu wezzakus jums dsihwus usturr'.
Un kad jums pascheem pee sawu wezzaku nahwes=
gultas tà ja-behdajahs: "muh'su wezzaki dsihwo=
joht to deenischku maisiti til tà knappi un ar
mohkahn ween nopelnija, bet kas tad nu, kad
tee nomirst, gahdahs pahr mums nespehjneekem,
kam winni ne ko ne atstahj no mantahm?" Ut,
tad jel peeminneet, kahds schehligs tas debbes=
Tehws irr un kahds schehligs un mihligs tas
Kungs Jesus Kristus. Mellejeet winnu pasiht
tannis swehtòs rakstòs, ko tè jums rohka dohdam.
Winsch, winsch tas laipnigajs irr ta wiffu=dahr=
gala manta, wiffu=augstakajs meers, wiffu=leela=
kajs preeks un wiffu=leelaka lihgsniba un bag=
gatiba. Winnam pascham no laizigahm man=
tahm ne bija ne neeka, un winsch sawai mahtei
arri ne ko no tahm ne atstahje. Euhl', tà winsch
pats pahr fewi jau fazzija: "Eapfahm irr
allas, un putneem appafsch debbes lig=
das, bet ta zilwaka Dehlan ne irr, kur
tas sawu galwu noleek." (Euhl. 9, 58.)
Tà nu winsch bija tukfchs no laizigahm man=
tahm, bet baggats no garrigahm dahwanahm.
Winsch jau paschàs jaunibas deenàs darbojahs
sawa Tehwa leetàs. Kad til diwipadesmits gad=

bus bija wezs, tad jau Jerusalemes basnizā tā runnaja pahr Deewa wahrdeem, ka ne weeu wiffi laudis, bet arr' paschi rakstu-mahzitaji brihnijahs. Un kad tē pat winna wezzaki winnu melleja tad winsch teem atbildeja: „Kam juhs manni mellejuschi? Woi ne sinnajat, ka man eeksch manna Tehwa leetahm ja-darbojahs?“ (Luhf. 2, 49.) Tā tad winsch lihds pat nahwei sawu Tehwu gohdaja un winna darbus strahdaja; kad jaw affins sweedrus swihde, ir tad ne atlaidahs, ir tad saweem draugeem wehl peesauze: „Effect mohdrigi un luhdseet Deewu, ka juhs lahrdinaschanā ne eekrihtat.“ (Matt. 26, 41.) — Mrk. 14, 38. — Luhf. 22, 46.) Ir paschā pehdeja stundinā, pirms sawu galwu nokahre, pee pascha krusta lohka, ne mittejahs sawa Tehwa darbus strahdaht; winsch itt kà sawas sahpes aismirsdams wehl to weenu blakkam krustā peesistu launa-darritaju apschehloja, us to sazzidams: „Pateesi es tew fakku, schodeen tu buhfi ar mannim paradihse.“ (Luhf. 23, 43.)

Tahdi nabbagi tufschineeki no pasaules mantahm irr bisuschy wiffi ta debbes Runga kalpi un praweeschi, kas eeksch garrigahm leetahm darbojuschees, un tahdi tee drihs wiffi arri irr, kas wehl muhsu deenās ta Runga wihna-kalnā strahda, ihsteni darridami pehz Jesus mahzibahm. Un tas nahf zaur to: 1) ka winni sawa Runga leetās ween darbojahs un paschi sawahm mahzibahm par preeksch-sihmi paleek pehz teem wahrdeem: „effect darritaji ta wahrda un ne tik kai klauftajai.“ (Jehf. 1, 22) un 2) ka winni pehz sawa Runga prahta darra, to plifku gehrbj, to ne wesselu

aprauga, tohs issallufschus eh dina, noslahpufschus
 dsirdina un t. j. pr. Un laut arr' winni tahbi
 nabbadsini, tad tomehr tas dseedatajs Dahwids
 fallka: „Es esmu jauns bijis un wezs tap-
 pis, bet es ne esmu redsejis to taisnu
 atstah tu, neds winna dsimmumu maisi
 mellejam.“ (Dahw. ds. 37, 25.) Schee wahr di
 irr deesgan pateefigi; un muhsu tizzibu, schim wahr-
 dam tizzeht, apstiprina tee brihnischligi notiffumi,
 las notiffe tuffnesi, las notiffe pee Krites un
 Zarpata pee Elijasa un pee Daniela lauwu bedre,
 pee dascheem tuhstoscheem tuffnesi un us kalna.
 Kas tad tannis weetàs notiffe? — No Krites
 leezina swehti raksti tà: „tee frankli atnesse win-
 nam maisi un gallu rihtòs un wakkardòs un winsch
 dschre no tahs uppes.“ (1 Rehn. 17, 6.) No
 Zarpates: „Tee milti eefsch tihnes ne tappe
 istehreti un eljes eefsch krusjes ne trubke, pehz
 ta Kunga wahrdu, to winsch zaur Eliju bija run-
 najis.“ (1 Rehn. 17, 16.) Tuffnesi: „Un rau-
 gi, weens engelis aiskahre winnu un fazzija us
 winnu: Zellees un ehd. Un winsch stattijahs at-
 pakkat un reds', winna galwas gallà bija weena
 karrascha us ohglehm zepta un weena klappe ar
 uhbeni. Un winsch ehde un dschre un apgullehs
 attal.“ (1 Rehn, 19, 5. 6.) Lauwu bedre:
 „Un Abatuls sauze un fazzija: Daniel, Daniel,
 nemm schè to asaidu, to Deews tew suhta. Un
 Daniels fazzija: „Tu, at Kungs, effi mannis
 atgahdajees un ne atstahjis tohs, kas tewi mihle.“
 (Stahst. pahr Belu eefsch Bahb.) Un attal tuff-
 nesi notiffe teem Israëla behrneem tahds brih-
 nuns, tà stahw rakstihst. „Ap wakkara laiku nahze

paipales augfcham un apflahje to lehgeri, un rihtà bija ta nokrittuse raffa aplahrt to lehgeri. Un winna smacka bija, itt fà farraschas ar meddu. Un Israëla behrni ehde to Mann tschetredesmits gaddus. (2 Mohs. 16, 13. 31. 35.) Wehl zitti tuhftoschi, kas dsinnahs pehz Deewa wahrdeem, tuksnesi tiffe pae-hdinati, fà lassam Matt. 14, 20. Un kalnà: "Bet Jesus tahs maifes nehme, pateize, un no tahm dewe teem mahzelleem, un tee mahzelli teem, kas bija pafehduschees. Tapatt arri no tahm siwim, zil gribbeja." (Jahn. 6, 11.) Wissus schohs notikkumus jo plaschi isstahstitus warreet atrast swehtà bihbelè. Un ja juhsu firds wehl schaubitohs un juhs wehl ne gribbetu ihsti tizzeht un wehl waidetu pehz apgahdaschanas, kad jums sawi wezzaki nomirruschi, tad peeminneet, fo Jesus fazzija: "Slattaites us teem putneem gaisà, tee ne sehj, tee ne planj, tee ne sakrahj schluh-nòs, un juhsu debbesu Tehws tohs barro. Ne esseet juhs tad dauds labbaki, ne fà winni?" (Matt. 6, 26.) Un ja juhs ween tai tizzibà palikfeet, kurà jaw sawas dsihwes eefahkumà esseet eefwehtiti, tad jaw gan is tahm pirmahl peeminnetahm weetahm nojehgfeet, fà Deews tas Kungs irr juhsu ihstems Tehws un mahte, kas ne kad ne mirst. Un tas winsch arri buhs, ja juhs tizzeseet un darriseet pehz teem Jesus wahrdeem, kas tà flann: "Dsennetees papreeksch' pehz Deewa walstibas un winna taifnibas, tad jums wiffas schahs (waijad sigas) leetas taps peemestas." (Matt. 6, 33.)

Nu tad, mihli behrnini, Deewam tam Tehwam, tam Dehlam un tam swehtam Garram par

gohbu un sawim par eedrohſchinafchanu ar. pazeltahm ſirdim lohpà dſeedaſim:

Teiz, ſirſnin, dſeedadama,
 Dſeed jauki, miſligi
 To, kaſ eefſch paſaul's namma
 Sew' turrabſ ſpehzigi.
 To Kungu gribbu ſlaweht,
 Schi wahrgu = ſemmitè;
 To teiſt ne gribbu laweht,
 Kad eefſchu bedrittè.

Rabb' tam, kaſ azzis pazell
 Us tew', af augſtajs Deews!
 Kaſ ſewis tew ween pawehl',
 Taſ mantu dabbufees,
 Kaſ augſta irr pahrlæeku,
 Kaſ mellejama ween,
 Kaſ ſirdi eedohd preeku
 Un paleek katru deen'.

Winfch bahrinus turr' ſinnà,
 No nahwes tohs iſrauj.
 Teem ne truhkſt barribina,
 Kad bads tohs laudis kauj.
 Peel trefneem buht un jaukeem,
 Jr ehdoht ſauſu maiſf;
 Peepilda tohs ar taukeem,
 Kaſ feeti, wallà taiſf.

III.

Deewa meers.

„Meers irr ar jums!“ Tà muhſu ſchehligajs Kungſ un Peſtitajs Jeſus Kristus, pehz ſawas augſchamzelschanahs, ſwehtija ſawus wehl lohti noſtummuſchus mahzektus, kaſ behdajahs

pahr sawa mihla Mahzitaja mirschanu, un las
 ais tahm leelahm behdahm ne mas ne atgahdajahs,
 fo preeksch sawas mirschanas winsch pats pahr sewi
 teem bija fazzijis: „Un tee to schautihs un no=
 kauf, un treschâ deenâ winsch atkal aug=
 scham zelsees.“ (Luhf. 18, 33.) „Bet kad es
 buhschu augscham zehlees, gribbu es juhsu preekschâ
 no=eet us Galileju.“ Arri tad winni wehl ne tizzeja,
 kad tahs feewas us engelû fluddinaschanu win=
 neem to swehtu preeka sinnu nesse un fazzija:
 „Winsch irr augscham zehlees.“ — Tâ tas gahje
 til ilgi, kamehr diwi no winneem pascheem, eedami
 no Jerusalemes us Emmaü, zellâ to Kungu fa=
 tillke, las teem kâ sweschineeks un nesinnahneeks
 israhdiyahs, un fo tee pehz pasinne maissi lauschohht.
 Bet tē arri tanni paschâ azzu-mirkli tas Kungs
 winneem pasuddahs. Nu winni sinnaja, ka tas
 bijis pats winnu mihlajs Kungs, las preeksch trim
 deenahm krustâ fists un semmē aprakts. Nu tee
 tik preezigi palikke, ka, pahr paschu tumfschu nakti
 ne behdadami, dewahs atpakkal us Jerusalemi,
 teem zitteem noskummuscheem mahzefleem to preeka=
 wehsti nest. Bet tur jau arri atradde zittus, las win=
 neem pretti fauze: „Das Kungs irr pateesi augscham
 zehlees un Sihmannam Pehteram parahdijees.“
 Tē nu notikke, kâ Jesus papreekschu winneem bij
 fazzijis: „Pateesi, pateesi, es jums falku,
 juhs raudaseet un waideset un ta pa=
 faule preezasees, bet juhs noskumfitees;
 tomehr juhsu noskumfschanai buhs tapt
 par preeku.“ (Zahn. 16, 20.)

Tâ arri juhs, muhsu no firds mihloti behr=
 nini, buhseet noskummuschi un raudaseet, kad

mehs, juhfu wezzaki, mirsim — tà là ta Kunga mihli draugi un mahzekli waideja un raubaja, lad winnu firds-mihlajs Kungs un mahzitajs nomirre. Sinnams, ir taggad juhs esseet nofkumnuuschi, lad mehs jums sawu mirschanas stundinu peeminnam un pee firds leekam. Bet mehs weenà firdi un prahtà weenteesigi juhs preezinajam ar muhsu schehliga Kunga un Pestitaja swehteem preeka-wahrdeem: „Es juhs atkal red sefchu un juhfu firds lihgfmofoes, un juhfu preeku ne weens ne atnems no jums.“ (Zahn. 16, 22.)

Tad nu mehs juhs sawus mihlus behrinius schinni swehtà flumju brihtinà, kurrà peeminnam sawu schirschanohs, swehtijam ar ta Kunga Jesus swehteem wahrdeem:

„**Meers ar jums!**“ muhsu firds mihleem behrineseem! Meers scheid' laizigi juhfu firdim, meers tur muhschigi juhfu dwehselehm! — Deews tas Kungs lai swehti juhfu iseeschannu un ee-eeschannu, taifnu darbu fahlschannu un beigschannu. Winsch lai dohd swehtibu un sekmes pee juhfu darbeem, tà juhszaur winna schehlastibu, bes sawas mohzischannahs, warreet sawas meefas fasilbiht un usturreht un tà labbà meerà sawu muhschu no dsihwoht un sawu tezzeschannu swehtigi pabeigt! — Deews tas Kungs lai apgaismo sawu waigu pahjums un irr jums schehligs, tà juhs no winna un no Jesus swehteem un dahргеem wahrdeem warreet atsiht, las irr ta Kunga prahts un fo winsch no jums prassa; un tà juhs firsniigi pasemmodamees appalsch Deewa warrenas rohkas, ihsteni no grehkeem

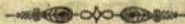
atgreesdamees un tohs noschelodami, war-
retu dabbuht schelligu peedohschanu. — Deews
tas Rungs lai zelt fatwu waigu us jums un
dohd jums fatwu meeru. Meeru, kad behdas
speesch schinni wahrgu-semme, meeru nahwes
stundinâ, meeru pastarâ teesâ un muhschigu
dsihwoschanu.

(Weld. Lai Deewa wiffi lihds ic.)

Lai swehti Deews tas Rungs
It rihtus juhs no jauna;
Winsch lai juhs pasarga
No grehkeem un no kauna!
Lai Deewa waigs atspihd
Jums preeka = faulitê;
Winsch lai jums schelligs irr,
Kad ja = raud nelaimê.

Lai zellahs Deewa waigs
Us jums, kad juhsu prahâ
Teel lihgsma zerriba,
Peeluhdsoht, stiprinata!
Winsch lai jums meeru dohd,
Kas firdi fluffina,
Un muhscham laimigus
Pehz nahwes padarra.

Deews Rungs! schelligajs debbes = Tehws!
apsehgele tu pats muhsu wahrduus un peepildi
tohs pee muhsu mihleem behrneem! To luhdsam
Jesus wahrda. Amen.

Par pamahzischann.

I. Rahda dahrga manta irr Deewa wahrdi.

Tad schè nu tew, mihtajs behrns! ta manta, kas leelaka un dahrgaka pahr wissahm pafaulas mantahm, pahr seltu un pahr sudrabu. Ak, fanemma jel to arri, kà to dahrgako, ar firsnigu pateizibu! Zeeni to tà, kà ta wissu-dahrgaka manta ja-zeeni. Lassi eelsch tahs bes usspeeschanas, ar fwehtu un saldu firds preeku, ne ween weenu woi diwi reises, weenu woi diwi nebbelas, mehneschus woi gaddus, bet pa wissu sawu muhschu, kamehr tas fwehtais deggums tawà firds dsittumà eedegahs, kà tew ne kas wairs spehs leegt scho fwehtu darbu darriht. So tu, mihtajs behrns, bes Deewa wahrdeem us preekschu ne tikfi schinni pafaulè un bes teem, kà arri bes ta Kunga paliga ne warresi uswarreht grehtus, kahrдинаschanas, launu pafauli un sawu meesu un affini, kas pawissam wairak un spehzigaki kahrдина us grehkeem un us netizzibu. Mehs wezzaki to sinnam un effam peedsihwojuschi, ta deht, eekam mirstam, steigtin steidsamees, tew to dahrgako mantu sagahdaht un ar firsnigu wezzaku mihlestibu, tew, ne ween rohka eedoht, bet arri firbi eespeest. Ak nemm tad nemm, mihtajs behrns, un glabba ne ween to grahmatu pafchu tahdà weetà, tur ta ne eet pohstà, bet jo wairak to fwehtu padohmu, tohs fwehtus wahrbus eeslehdj un glabba zeeti tawà firds nammà; tur to apwakte un effi nomohdà, kà tas apkahrt stai-

gabams lauwa tohs no tawas firds, ihpaschi launâ deenâ, ne isfogh ahrâ, to Deewa fehjeji labbâ deenâ eefehjuschi. Peeminni, ka Pestitajs pahr to tà runna: „Ta fehlla irr tas Deewa wahrds. Bet kas zell'-mallâ, irr tee, kas to dsird, pehz tas wels nahf un to wahrdu nemm no winnu firdim, ka teem ne buhs tizzeht un fwehteem tapt. Masu brihdi tee tizz, un fahrdinaschanas-laiikâ tee atkabhj.“ — (Luhf. 8, 11 — 13.)

Ta pehz, mihlajs behrns, tewi luhdsam un passubbinajam, effi un paleez nomohdâ, un rauj drihs un pee laika to ehrtschku fehklas dihgumu no sawas firds ahrâ, ka winnas kuplums pehzak ne nomahz to labbas fehklas dihguminu, kas ne tif drihs un ne bes labbas un mohdrigas apkohpschanas warr tur dsilli saknotees. Ne dohma wis, ka tas labbajs fehklas graudinsch, kad tas jau ween reis' tur eefehs, bes wiffas laistischanas un apkohpschanas dihgs, sels, augs, seedehs un par laiku labbus auglus nessihs, — ne kâ! Tâ dohmadams tu peewilfee. So tas eenaidneeks nahf nakti un sehj kohkatus tawâ firds tihruminâ; un schee kohkali jo drihsi dihgst, ne kâ kweeschu graudini; kohkaleem ne waijaga tawas rakshanas un laistischanas, jo kohkaku fehjejs pats tohs aproht un laista, kâ tee tohs lehni dihgdamus labbas fehklas graudinus jo drihs nomahz. Mufsu Rungs un Pestitajs pats tè sakka: „Kas starp ehrtschkeem kritte, irr tee, kas to dsird; bet tomehr eet un dohdahs us suhdishanu, us baggatiibu un fahribu schihs dsihwoschanas un apslahp un ne nefs ne kahbus auglus.“ (Luhf. 8, 14.)

Un, pateest, tas tà irr bijis pee dauds zilwekeem un pee pascheeni mahziteem wihreem un kehni-
neem. Eelus, kam gan bija ne ween tee swehti
Deewa baußli un zitti dahrgi Deewa wahrdi zaur
Mohsu to swehtu Deewa kalpu sirdi sehti, bet arri
pats Deewa baußlu preesteris bija, kas zittus mah-
zija, un reds', tak winna sirdi bij' ta nifna sable
to labbu pahr-auguse, ka tas peemirse fatuus behr-
nus apfaukt un raht, kaut gan labbi sinnaja, ka
schee ne pareisi darrija. (1 Sam. 3, 13.) Pats
stiprais Simsans tilke no ta elles-swehra pee-
wilts, ka tas ar to ne apgraisitu Wihlisteru mei-
tahm apdraudsinajahs un par feelwahm nehme,
to darriht patte baußliba wisseem Israëla behr-
neem leedse un to arri paschi winna wezzaki win-
nam leedse. (Sohg. 14, 3.) Saulam, tam no
Deewa eesihmotam un swaiditam Israëla kehni-
nam (1 Sam. 10.) arri Deewa swehti wahrdi un
baußli bija sirdi sehti, bet gulkocht eenaidneeks bij'
eesehjis fatuus ehrlschlus, tee usdihge un apmahze
to labbu sehllu, un reds' sche, winsch palikke Deewa
eenaidneeks, ka to ne noseedsigu Dahwidu wai-
jaja un ne wainigus Deewa presterus nokahwe. —
Pascham tam Deewa-bihjigam Israëla kehnam
Dahwidam bija ne ween Mohsus baußliba preel-
schà un arri sirdi eerakstita, bet arri tas sweh-
tajs Gars dshwoja eelsch winna, tà, ka winsch
warreja nahkofchas leetas pasluddinahnt un luhgscha-
nas, aishlugschanas un Deewa flaweschanas fa-
taisihnt, tad tomehr, Deewam schehl! tas kahri-
bas ehrlschlis kahdu reis' to schlihtu sehllu ap-
mahze, ka winsch laulibu pahrlahpe un zilwekus
nokahwe. Sjabs gan bija Deewa-bihjigs wihrs,

tahds, to Deews pats jau usteize, taf behdu-laiikã
 fahrdinaschanas ehrfschtis to speede, prett Deewu
 ne pateizigam buht; jo winsch nolahdeja to deenu,
 par kurre winnam waijadseja Deewam sawam
 schehligam Nadditajam augstu pateizibu doht. (Sjab.
 3, 3.) Praweets Jeremias, kas tohs grehzigus
 Israëla behrnus Deewa wahrda ta spehzigu un
 drohschi aprahje un mohdinaja, taf pats, gruhstas
 behdas un waijaschanas zeefdams, sawu dsimscha-
 nas-beenu nolahdeja. (Jer. 20, 14.) Ta pat
 arri pascham drohschajam Pestitaja mahzeklam
 Pehteram nogahjabs: winsch labba deena gan
 drihksteja sohliht tam Rungam lihds eet zeetumã
 un pascha nahwe (Kuhl. 22, 33.), bet — peh-
 zak, fur tad palikke winna drohschiba? Jo til to
 Pestitajs Gelsemanes dahrsã ar nahwes behdahm
 zihnidamees Deewu luhdse, jau Pehteris ais lee-
 las nostumschanas zeeti aismidsis gull; jau trihz,
 kad to pulku karra-wihru cerauga; jau pahrbih-
 stabs, kad Rungu faista; jau ne sinn, to atbil-
 deht, kad nespehzigu un ne apbrunnota kalpone
 jauta: „Meggi tu arri effi weens no schi zilweta
 (Jesus) mahzeekleem?“ (Sahn. 18, 17.); jau no-
 lahdedamees sawu mihtu mahzitaju aisleeds, kad
 weens kalps us to fakka: „Meggi es tewi red-
 seju dahrsã pee winna?“ (18, 26.) — Ak, mihti
 behrini! kad to eedohmajam, ka paschi tahdi
 fwehti Deewa praweefchi, kas ka flints eefsch tizzi-
 bas bija stiprinati un kurreem firdis bija pilnas
 ar teem fwehtem Deewa wahrdu graudineem,
 kas smtkahrtigus auglus nesse, — kad tahdeem
 tahs behdu aufas nolohzija tohs labbus auglus
 semme, ka tur drihs zaurdihge niknas sahles, —

af, kad to eedohmajam, tad nuns gauschi ja-
 raud pahr jums mihleem, bet lohti wahjeem behr-
 nineem, kas jau lihds schim, kamehr mehs wehl
 bijam par paligu, bijat tik lohti wahji, grehtu
 lahribahm un lahrdinaschanahm pretti turretees!
 Bet kad mehs wairs ne warrestm pahr jums no-
 mohda buht, kad wairs ne warrestm jums us-
 faukt: „darri to, tas irr labs; ne darri to, tas
 irr launs;“ un atkal, kad jums behdas usmah-
 zahs: „ne bihsteetes, tahs drihs pahreet;“ jeb
 kad ta launa pasaulē apbehdina un waija: „pee-
 luhdseet Deewu!“ — Iā tad buhs?! — Un wehl,
 kas tad juhs preezinahs, kad noflummuschī rau-
 daseet? Kas jums rohku sneegs, kad klupseet? Kas
 juhs drohschinahs, kad grehki un pasaulē wirsū
 speedisees un mehs wairs schē pee jums ne buh-
 sim? — — Ak, tad, tad lai schē muhsū pamah-
 zischanas-wahrđi juhs aisrahda us teem jums scho-
 deen rohka dohteem Deewa wahrdeem. Un schē
 Deewa wahrđi, behrnini mihli! lai tad juhs speh-
 zina labbu darriht, lai atgreesch no grehkeem, pree-
 zina, kad raudeet un drohschina, kad launa pa-
 saule, grehki un patte nahwe juhs beedina, jums
 wirsū speesdamees; jo bes Deewa wahrđu palihd-
 sibas juhs paliktu ismissuschī tahdās behdās un
 — muhsū nahwes-stunda. Iā pat arri nuns
 tanni brihđi buhtu, kad raudam pahr jums sa-
 weem mihleem behrnineem, kam ja-paleek eeksch beh-
 du-juhras leelem un breefmigi kaukdameem wil-
 neem, kurri daschu brihđ' kaukdami pahr juhsu
 galwinahm pahri welsees. Bet kad mehs ar ta
 Kunga muhsū Deewa un Jesus, muhsū Pestitaja
 swehteem un dahrgeem dsihwibas-wahrdeem effam

stiprinajufchees un sawas dsihwes behdäs broh-
schinajufchees un zaur to panahkufchi zerribu, pree-
ku un meeru, tad arri juhs us to paschu awotu
aisrahdam, behrnini mihli, un juhs tam schehli-
gam debbes-Tehwam, Jesum Kristum muhsu
mihlam Pestitajam un tam zeenigam swehtam
Garram atwehlam, un ar luhgschanahm nodoh-
dam. Lai tad nu gan arri wehl birst karstas
schehloschanahs=un mihlestibas=affaras no muhsu
un no juhsu azzim, tad tal dohstmees meerâ, atsih-
dami un stipri tizzedami, ka juhs zaur scho pa-
fauli, scho behdu eeleiju, waddihs ta patte mihla
debbes-Tehwa schehlastiba, kas muhs waddija un
kas wadda wehl dauds tuhstoschus, kas winnu,
to Kungu, peesauz, mehs zerram, ka tee paschi
swehti Deewa wahrdi, — lâ jau dascheem — arri
jums buhs par kahju spihbekli un par gaischumu
us juhsu zelleem, lâ tee mums bija. Ak, tohs
Deewa wahrduhs mehs effam baudijufchi behdäs
par preeku, nemeerâ par meeru, truhlumâ par
to dahrgako mantu; un paschâ nabwes stundâ tee
mums buhs par stipru tizzibu, ka tam Kungam
mirstam.

Un tâ tad nu, kad mehs tohs Deewa wahr-
duhs par to ihstenu zella-waddonu un par to dahr-
gaku mantu effam atsinuuschi, tad arri jums
tohs uswehlam un juhs peekohdinajam, tohs
par tahdeem turreht, kahdi tee teescham irr un
par kahdeem mehs winnus leezinajam. Ne kaw-
jeetees winnus arri preeksch tahs ne tizzigas pa-
faules un sawas schaubigas firds weenumehr
apleezinah, ka tee bijufchi no muhschibas, irr tag-
gad un buhs muhschigi muhscham ta dahrgaka un

pastahwigala manta, — fà jau muhsu Rungs un Pestitajs to leezina, fazzidams: " Debbes un femme suddihs, bet manti wahrdi ne suhd." (Euhf. 21, 33.) — Mehs wezzaki ne spehtu Deewam pahr to atbildeht, kad mehs juhs, no winna mums ustizzetus behrnus, ne mahzitu us wissu labbu un jums ne parahditu tahs no winna dohtas mantas, kas irr lohti derrigas un lohti waijadsigas pee dwehseles apkohpschanas. Ak, tà darridami mehs paliktu lihdsigi pafaulei un pascheem teem paganeem, kas tik ween ar warru un ar netaisnibu us to dsennahs, faweem behrneem isnihkstanu mantu kraht, kas pehzak teem nabbageem behrneem paleef par flagsda-walgu, ta pehz, fa ta naw ar taisnibu eemantota, un behrni to tad arri walko tà, fà ne peederrahs, prohti, plihdedami, rihdami un neschkihsti dsihwodami. Woi tad ta nu naw behrneem par flagsda-walgu? Ta laiziga manta, fo wezzaki ar sweedreem un ar taisnibu sakrahjuschi un mirdami, behrneem atstahj par dsihwes atweeglinafchanu, ta gan naw smahdejama. Bet behrneem ir tad waijaga pilnà meerà buht, kad wezzaki teem ne spehj zittu mantu eedoht, fa ween tohs dahrgus un ne wiltigus Deewa wahrduhs; schi manta teem ar wiss'leelaku pateizibu ja-fanemm. So kad juhs, behrni, schim padohma-dewejam, tam dahrgam Deewa wahrdam paklausiseet, tad ne fo ne kaitehs, fa mehs wezzaki jums ne kahdu zittu laizigu mantu ne warram atstahht. So, kad tik juhs pehz winna mahzibahm darriseet, "tad" — fà jau mihlajs Pestitajs fakka, — "jums wissas schahs (prohti waijadsigas) lee-

tas taps peemestas.„ (Matt. 6, 33.) To
tizzate! Tad nu gan pateefigi warram dseebah:

Dauds dahrgafi pahr wissu seltu
Irr Deewa wahrdi turrami;
Pahr wissu, ko pafaule zeltu,
Deews sinn zif augstu, teizami.
Kas Deewa wahrdeem paklausa,
Tam ne truhft Deewa swehtiba.

2. Rahdi waijadsigi un spehzigi irr Deewa wahrdi.

Pateefigi irr tee wahrdi, ko Jesus falka:
„Zilwels ne dsihwo no maises ween, bet
no ikkatra wahrda, kas no Deewa mut-
tes iseet.„ (Matt. 4, 4.) Rehninsch Dah-
wids arri usteiz Deewa wahrds, ta dseeda-
dams: „Zif faldi irr tawi wahrdi man-
nam schohdam? wairak ne ka meddus
eeksch mannas muttes.„ (Dahw. ds. 119,
103.) Apustul's Pehteris us Jesu falka: „Kungs,
pee ka mehs eesim? Dewim irr wahrdi tahs muh-
schigas dsihwibas.„ (Jahn. 6, 68.) Teescham,
Deewa wahrdi irr tahdi waijadsigi un tahdi speh-
zigi, ka bes teem ne warr istift. Zits apustul's
pahr winneem raksta ta: „Deewa wahrds irr
dsihws un spehzigs, un affaks, ne ka
lahds abbeja puffed greefigs sohbins, un
speeschahs zauri, lihds pahrschirshanai
tahs dwehfeles un ta garra, to lohze-
llu un smadsenu, un irr sohgis to doh-
maschanu un firds-apnemshanu.„ (Ebr.
4, 12.) Dahwids wehl apleezina to Deewa

wahrda brihuischligu spehlu tà fazzidams: „Zaur ta Kungu Wahrdu irr tahs debbesis darritas un wifs winnu spehls zaur to Garru winna muttes.“ (Dseef. 33, 6.) Un Deews tas Kungs pats falka zaur ta praweescha Jeremiafa mutti tà: „Woi mans wahrds ne irr tà tà ugguns? un tà weens weffers, kas alminu kalnus fagrausch?“ (Jer. 23, 29.) Swehts preezas-mahzitajs Jahnis leezina tà: Eefahlumâ bija tas wahrds un tas wahrds bija pee Deewa un Deews bija tas wahrds. Wiffas leetas irr darritas zaur to paschu; un bes ta pascha ne irr ne kas darrihts, kas irr darrihts.“ (Jahn. 1, 1—3.) Ar Deewa wahrdu Dahwids stiprinajahs tahdâs behdâs, pahr kurrahn winsch falka: „Nahwes faites bij' apfahrt man metuschahs, un elles behdas bij' man usgahjuschas, man nahze behdas un bailibas wirfû. Bet es peesaulschu ta Kunga wahrdu, af Kungs isglahb mannu dwehfeldi.“ (Dahw. ds. 116, 3. 4.) Un tad nu winsch bija tà firsnigi Deewu peesauzis sawâs behdâs, tad winsch warreja drohschi trihs fahrt tà fazziht: „Bet eelsch ta Kunga wahrdu gribbu es tohs sakappahnt.“ (Ds. 108, 10—12.) Schis pats Dahwids, wehl sehns buhdams, Deewa wahrda eespehje to isdarriht, to wifs Israëla karra-spehls ne usdrihstehjahs. Wiasch to pa warri leelu un apbrunnotu karra-wihru Goliatu nokahwe. Winsch tam gahje pretti ar ganna-speeki un drohschi us to fazzija: „Scho-deen dohs tas Kungs tewi mannâ rohâ, la es tew' nokauju, un tawu galwu no tewim atnem-

mu. (1 Sam. 17, 46.) Un faut nu gan Goliats Dahwidu apfmehje pahr tahdeem wahrdeem, tad tomehr no ta afmina ween, fo Dahwids tam eefweede peere, kritte tas leelajs pee semmes un bija nohst. — Ruh' arri, ka Jesus ar sawu spehzigu wahrdu breefsmigi kaukdamu wehtru un juhra wilnus apfluffinaja us reis' ta, ka tee laudis, kas to redseja, brihnodamees fazzija: „Kas tas tahds, ka tam wehji un juhra paklaufigi irr?“ (Matt. 8, 26. 27.) Ta pat Jesus arri ar spehzigu wahrdu swehtija peezas meeschu maises un divi siwis, ka no tahm ne ween peeztuhkfstoschi wihri pee-ehdabs, bet wehl diwypadefmits kurwi tikke peepilditi ar tahm atliffuschahm druskahm. (Zahn. 6, 13.) Un ta wehl dauds, dauds brihnuma-darbus Jesus meesa dsihwodams pastrahdaja zaur to spehzigu Deewa wahrdu un ihsti bija ta, ka winsch pats, us Zahna mahzefleem fazzija: „Tee akli reds, tee tifli eet, tee spittaligi tohp schlihti tee kurli dsird, tee mirroni zellahs augfcham un teem nabbageem tohp tas preezas-wahrds mahzihts.“ (Matt. 11, 5.) Ta pat pehzak' winna mahzefli arri, winna wahrda, darrija brihnumus, fewischki, kad Pehteris ar Zahni to wihru dseedinaja, kas jaw no mah-tes meefahm bija tists peedsimmis, tik tohs wahr- dus fazzidams: „Eefsch ta wahrda Jesus Kristus no Nazaretes, zellees un staiga.“ Un augfcham lehjis, winsch stahweja un staigaja un gahje ar teem Deewa nammâ, staigadams un lehkdams, un Deewu teikdams.“ (Ap. darb. 9, 6.) Ta Kunga spehzigis wahrds arri fatreeze schnahkdama

Saula aluinainu firbi, ka tas trihzedams pee semmes kritte. (Ap. darb. 9, 6.) Ak, kas warr to wissu istestt, kahdas leelas leetas Deewa wahrds dar-ris un kahdas wehl darra! — Ea dehl, muhsu tizzigs Euters drohschi fakka, ka weens wahrds spehjoht wellu aisdsiht. Un tas irr teef; jo Jesus to aisdsinne til ta fazzidams: „Atkah pees nobst, fahstan.“ (Matt. 4, 10.) Un to wehl taggad wissi tizzigi Deewa wahrdu mihtotaji ap-leezina, ka ta Kunga wahrds effoht wehl taggad til pat spehzigis, ka bisis pirms lai-fos un no muhschibas. — Ea tad nu, mihti behrnini, ir mehs warram lihds ar Euteru drohschi fazziht: „Deews ne lfs fawu laiwu grint, glahs to, til wahrdu fakfoht,“ un tad kohpa stan-nigi Deewam par gohdu nodseedah:

(Weld. Deeros Kungs irr muhsu stipra pils 2c.)

Ja Kristus sawai draudsei klah:
 Vai plohsahs tuhstohsch' welli!
 Winsch teescham spehs to paglabbaht,
 Saspahrdihs wissu elli,
 Pee Deewa sehdinahs,
 Un muhscham augstinahs,
 Winsch fawu swehtu gohd'
 Ne weenam laupih dohb,
 Vai plohsahs tuhstohsch' welli!
 Vai winna wahrdu neezina!
 Ne weens to ne pagahsihs.
 Vai netizzigi draudina!
 Ne mattu ne eebrahsihs.
 Tas Kungs irr slawejams!
 Kas winnam peederrams,
 Un winna wahrdu turr',
 Ne bihdamees ne kur;
 Ne weens to ne pagahsihs! —

3. Deewa wahrds irr par spehzigu paligu wiffas leetas teem, kas pehz Deewa prahtha darra.

Mihli behrnini! Mehs no wiffas firds un dwehfeles wehlejam, ka juhs tizzetu tam pateefigam Deewa wahrdam, kas ta flamm: „Das zilwels ne dsihwo no maifes ween, bet no ikkatra wahrda, kas no Deewa muttes iseet.“ (Matt. 4, 4. Ruhdsami, ne gaidet wis, kamehr jums pascheem tas teef parahdihts ta, ka to ka ar rohkahm warr kampt; jo tas naw wis til weegli, ka ihpaschi jums pascheem tas Rungs to dohtu peedsihwoht; bet tizzeet ta Runga wahrdam, jo tas irr pateefigs. Das Rungs ne ko ne runna, kas naw, un kas ne warr notift. To arri mehs juhsu wezzati jums apleezinam, jums wiffu labbu wehledami un gribbedami katru gruhribu jums nogreest. Mehs paschi to effam peedsihwojuschi; jo mums dsihwojoht reisahm gaddijahs, kad wifs bija pee rohkas, bet taf ne ko ne palihdseja, kad Deewa meers firdi truhke! Tad suhdijamees ka pagani: ko ehdsim? ko dsersim? ar ko gehrbfimees? Sirds bija noflummuse, prahths samiffis un dwehfele ne meeriga ta, ka wairs ne sinmajam, ko sahlt, ko darriht un ka no til leelahm dwehfeles behdahm glahbtees? Bet tur pretti atkal daschu reis, kad gan drihs ne til dauds pee rohkas ne bija, ka ar teem sawejeem weenreis' kreeti pa-ehst, bet tad dwehfele bij' meeriga ar Deewu, tad warrejam preezigi zerreht un us Deewu sawu schehligu Debbes-Tehwu palantees, atsihdami, ka winsch irr tas baggatajs namma-tehws, kas spehj muhsu

truhkumu pildiht un masuminu sivehtiht teem, kas us winnu, to Wiffu-spehzigo, palaujahs un pehz wiinna wahrdeem darra.

Ta pehz, mihlajs behrns, tewini scho grahmatu dahwinajam, kur eekschâ ta wiffu-dahrgaka manta, kas spehj to wifseleelako dwehseles ruhtumu tewim padarriht faldu un tawu truhkumu pildiht. Tê tu atraddist pilnigas leezibas pahr to, kahds spehzigs un kahds waijadfigs irrtas muhsu Deewa un Kunga Jesus Kristus sivehtajs wahrds; mehs wahji zilwezini ne spehjam to, kâ waijag' un nahkajs, isteikt un flaweht. Tomebr zerram, ka, ja ween lihds gallam pee Deewa wahrdu sivehta padohma paliksim, kâ juhs effam pastubbinajuschî pee ta palikt pa wiffu muhschu, ka tad, lai gan juhs ap muhsu gultu karstas affaras noraudaseet, zaur Deewa schelastibu warrestim meerigi juhs noswehtiht ta trihsweeniga Deewa wahrda. Meerigi tad jums pehdigu reis' "ardeewu!" fazzistim, meerigi azzis us debbestim pazelstim, redseht us sawu gohda-krehflu fehsham pee Deewa labbas rohkas, to swehtas gohdibas Rehninu, kas muhs nabbagus grehzi-neelus atpestijis no muhschigas pasuschanas, un kas, — laut Deews dohtu! — us mums runnahs tohs mihligus wahrdu: "Nahzeet schurp, juhs swehtiti manna Tehwa, eemantoseet to walstibu, kas jums fataisita no pafaules eefahluma." (Matt. 25, 24.) Un tad ar swehta Steppina wahrdeem us to muhschigas gohdibas Rehninu nosaufsimées: "Kungs Jesus, peenemm mannu garru." (Ap. darb. 7, 39.) Un ja wairs ne spehstim ar

mutti tà nosauktees, tad taf ar dwehseli to dar-
 rifeim, un ar pehdeju nopuhtn to leezibu dohsim,
 fa Jesus Kristus irr tas ween weenigajs mihs-
 lajs Dehls sawa muhschu muhschiga un muhscham
 schehliga debbes-Tehwa. Tad, mihsli behrni, mums
 juhsu wezzakeem tas gan buhs lohti dahrgs swehta
 preeka brihtinsch, kad muhsu dwehsedes warrehs
 atstahst scho behdu=eeleiju un ee-eet sawa Runga
 preeka! Bet jums, muhsu firds mihsleem behrni-
 neem, kam schè schinni gruhtà behdu=eeleija ja-
 paleef, kam dauds behdu-leijas un daschi muhlaini
 zekki buhs ja=breen zaur'; kur brihscham juhsu
 lahjinas dsilki, dsilki, lihds pascheem zekkeem ee-
 stidsihz; kur dauds un lohti augsti behdu=kalni
 buhs ja=pahrkaphj; kur ir pats lihdsenajs zekschs
 buhs ar daschu assu ehrschku kruhmu apaudsis,
 — jums ta pehz tahda stundina ne buhs pree-
 ziga, bet gauschi behdiga, kad juttiseet, fa bes
 preeksch-gahjeem jums pascheem wten buhs ja-
 breen pa mullejeem un ehrschkeem un pascheem
 buhs ja-kaphj par augsteem kalneem pahri, bes
 fa mihsli palihdsesim. To juhs, firds mihsli wez-
 zaki behrni, paschi gan prohteet, bet juhs, juhs
 masini nejehdshischi to wehl ne samanneet. Un
 tàpat mehs wiffi arri wehl ne sinnam, kad ta
 behdu=stundina nahls, kad juhs ap muhsu nah-
 wes gultu raudaseet un waideset. — Warr arri
 notikt, fa mehs waibam un raudam pee juhsu
 nahwes gultas.

Ta pehz mehs juhs, al behrnini mihsli, tag-
 gad, kad mehs zits zittu ar meefas azzim red-
 sam, warram laipnigi sweizinaht, mihsligi stuhp-
 stiht un ar Jesus Kristus, muhsu un juhsu ihstena,

swehta un muhschigi muhscham ne mirstama
schehliga debbes = Tehwa mihta Dehla swehteem
wahrdeem, là arri ar ta zeeniga swehta Gar-
ra paligu juhs drohschinajam, eepreezinajam un
swehtijam, fazzidami:

„Swehti tohs eeksch tawas pateefi-
bas, taws wahrds irr ta pateefiba.“
Swehtajs Tehws, usturri tohs eeksch tawa
wahrda, kurrus tu man effi dewis, là tee irr
weens, ittin là mehs. Ra arri winni taptu
swehtiti eeksch pateefibas.“ (Jahn. 17, 17.
11. 19.)

Èa Jesus sawus mahzklus swehtija, droh-
schinaja un preezinaja un tà winsch sawu Tehwu
pahrr teem firsniigi luhdse; jo bija winneem ta
behdu-stunda klah, kur winneem bija ja-schlirahs
no ta Runga, ar kurreu winni tà bij' eeraddu-
schi, là drihs ne weenu stundu bes ta ne warreja
istift. Èa pat arri juhs, behrni, lai ne sinneet,
là bes mums warretu istift. Bet ta stunda
nahzin nahk, kas muhs no jums atschkirs un jums
buhhs bes mums ja-dsihwo til ilgi schinni pasau-
le, là Deews buhs spreedis. — Lai nu gan juhs
paleekat stummigi pahrr to, ko jau lihds schim
effam pahrrunnajusch, tad tomehr mums wehl kas
jums ja-salka, ko Jesus Kristus us saweem mah-
zelleem fazzija: „Rebfi, tas laiks nahk un jau
irr nahzis, là juhs isklidiseet, ik kursch us sawu
weetu. Eeksch tahs pasaules jums behdas buhs.
Juhs raubaseet un waideseet un ta pasau-
le preezasees, bet juhs nostummitees. Èa juhs taggad
arri effat nostummusch.“ (Jahn. 16, 25. 22.
32. 33.)

Lai nu gan ne warram sinnaht, nehs arri gribbam zerreht, ka ar jums ta notiks, ka ar ta Runga mibleem mahzelleem notikke un ka wehl taggad noteek ar dauds bahrineem, — fo jau effam peedsihwojuschi, teem, kad wezzaki teem no-mirst, katram us sawu pussi ja-iskliht, ka wairs brahlitis mahsinu un mahsina brahliti pa dauds gaddeem ne dabbu mihligi sweizinaht, fo taf pir-mak if deenas un if stundas warreja darriht. Ee nu gan tahds schkirschanahs brihdis irr behdigs, — un ja jums, behrni, tahds us-ees, tad gan ta pat jums, ka arri mums sahpiigs behdu-sch-bens zaur dwehseli speedisees zauri. Tad tas nah-fams laiks jums israhdisces dauds zittadaks, ne ka lihds schim, kad jums bija, fur atrast padohmu waijadsiba, (kaut arri wezzaki no nespehka gulta gulleja) eepreezinaschanu behdas, stiprumu nespehka, drohschumu bailiba, pilnibu truhkuma, gaisnu tumfiba, meeru nemeera, miblestibu cenaidiba un waddonu, kad no ta taifna zetta bijat nomaldijuschees. Deescham, to wissu atrohd behrni pee saweem wezzakeem, kad schee irr Deewa-bih-jigi un kristigi, — kad scheem arri ne bija laiziga pilniba, fo winneem atstahht un kad ar saweem gohdigeem grubtu sweedru augleem ween pahrtikke. Winneem bija deesgan pilnibas, kad winni dohmaja us mihla Pestitaja Jesus wahrdeem, kas ta fakka: "Ne subdijeetes juh fu dsihwibas pehz, fo juhs ehdisceet un dserfeet; nei arri par juhfu meefu, ar fo juhs gehrbfitees. Meggi ta dsihwiba labbaka, ne ka barriba? Un tahs meefas labbakas, ne ka drehbess? Skattai

tees us putneem gaisà, tee ne sehj, tee ne plauj, tee ne sakrahj schkuhnds, un juhfu Debbefu-tehws tohs barro. Ne essat juhs tad dauds labbaki, ne là winni?“ (Matt. 6, 25. 26.)

Kad nu, behrnini mihli, no muhsu muttes wairs ne atstannehs tee lihds schim eerasti wahrdi, las jums sneedse padohmu un eepreezinashanu, là tad buhs? Tad

4. tee Deewa wahrdi jums wiffàs leetàs pahlidsehs, padohmu dohs un ihpaschi behdàs juhs eepreezinahs.

Ta Runga swehti wahrdi tad jums buhs par lahju-spihbekli un par gaischumu us juhfu zelkeem. Tee juhs preezinahs, drohschinahs un wadbihs, dohs jums labbu padohmu un, ihst faktoht, juhfu dwehseles tà peepildihs, là jau lihds schim ne isslaitam dauds tuhkstoschas tizzigas un iswihkluschas dwehseles peepildija. Deewa ta Tehwa un Jesus Kristus muhsu mihla Pestitaja swehti wahrdi tad jums buhs tas speekis un sifl's, us to warreseet atspeestees, kad peekussufchi waidefeet; teem werreseet peekertees, kad pallupdami gauschi raudafeet; jo schè ne weens zits ne warrehs, nedf arri spehs juhs uszelt, là ween tas, las fazzija: „Zellees un staiga.“ Schahdu speeki jeb sifli, las irr tas swehtajs Deewa wahrds un Jesus dahrgas mahzibas, taggad jums rohlà dohdam, no là juhs papilnam lohti waijadfigus un dauds fahrt leelakus padohmus warreseet smelt, ne là tee bija, to meh's jums dewam; tè juhs

atraddiseet to, fo jau dauds sinti tuhltoschi, mel-
ledami atradduschi. Sinnams, ka jums arr' wai-
jaga tohs fw. Deewa wahrduſ ar apdohmu laſ-
ſiht, ſirdi paturreht un tizzigi pehz teem darriht.
Ak, tē buhs jums paſchās wiſſu-dſikkakās behdās
preeks atrohdams, kad juhs tē atſihſeet to, kaſ
ſazzija: „Nahzeet ſchurp pee mannim wiſ-
ſi, kaſ juhs behdigi un gruhſſirdigi eſ-
ſeet, eſ juhs gribbu atweeglinaht.“
(Matt. 11, 28.) Tas irr taſ Kungs, kaſ jau
ſchē meefā dſihwodams ar ſaweem ſpehzigeem
wahrdeem dauds brihnumuſ darrija pee zilwe-
keem, tohs apmeerinadams, eepreezinadams un
dſeedinadams. Ta deht lai Deewam par gohdu
un ſlawu un ſawahm ſirdim par eepreezinafchanu
tā dſeedam:

(Meld. Eſ pee Jeſu turreſchohs 2c.)

Noſtummufe dwehſele,
Tawſ eepreezinatajſ dſihwo!
Pigſmojees un gawile,
Deewſ taſ ſwehtaiſ Gars tew mihto!
Un no Kriſtuſ pilnibaſ,
Atneſſ jaukaſ ſwehtibaſ.

Ne raud wairſ tu nabbadſinſch!
Swehtaiſ Gars tew noſchahw' affraſ.
Ne bihſtees preekſch Ta; jo Winſch
Tewi kohpj ar pazeefchanaſ.
Winſch tew' waddihs, teekamſ tu
Buhſi pee to bruhſigamu.

Memm tā behrnſ, fo Winſch tew dohd!
Darri to, fo Winſch tew ſakka.

Waldas gallu drihs atrohd,
 Kad firds garra prahtu darra,
 Newessels drihs wessels tohp,
 Kad labs ahrste winnu tohp.

Klausaites tad nu arri ar usmannigu prahtu wehl tohs eepreezinashanas wahrduš, to tas Rungš mums atstahjis par peeminnu, ka ne no-grimum sawas behdās. Winsch fakka: "Es juhs attal redsefchu, un juhsu firds lihgfmošees, un juhsu preeku ne weens ne atnems no jums. Juhsu nošlumšchanaibuhš tapt par preeku." (Zahn. 16, 20. 22.) Tā Jesus to brihd' eepreezinaja sawus mahzektus, kad papreešch' tohs bij' nošlumdinajis ar behdigeem wahrdeem. Ak, zif daudš reis' winsch nošlummuschus preezinaja! Kad no mirroneem bij' uszehlees, tad winsch sawus mahzektus wiššus usmekleja un tohs preezinaja. — Stahw rakstihš: "Jesus nahze un stahweja widdū winnu (to mahzektu) starpā, un us teem šazzija: "Meers ar jums! Un to šazzijis, winsch teem sawas rohšas un sawu šahni rahdija; tad tee mahzektu tappe lihgfmi to Rungu redšedami." (Zahn. 20, 19. 20.) Arri tee attal dabbuta eelihgmotees, kas eepreešch' dabbuta winnu pašihš Emmaiš pilšfehšā, kad winsch maiši lause. — Winsch arri eepreezinaja to gaušchi raudadamu mahti Naines pilšfehšā, kas sawu weenigu dehlu us šappa pawaddija; winsch tai wehl to dehlu padarrija dšihwu. (Euhl. 7.) Kad tas lehnina šullainis pee winna nahze un luhdšē: "Rungš, nahz, pirms ne šā mans dehls miršt," tad winsch tam jo ahtraki palihdšēja, ne šā tas dohmaja;

winsch tuhlin atbilbeja: „Eij prohiant, taws dehls dsihwo!“ Un luhl', lihds tas wahrds Jesunt no muttes bija isgahjis, tad jau arri scha dehls bija palizzis wessels. (Zahn. 4.) Zits karra-wirfneeks pee winna nahze un luhdschschs: „Manna meita taggad nomirrusch; bet nahz un leez sawu rohku us winnas, tad ta taps dsihwa.“ Winsch ne leedschschs, gahje labpracht lihds un usmohdinaja winna ta karra-wirfneeka jau nomirruschu meiti. Turpu eijoht zellâ winnam gabdijahs weena ferwina, kas diwpadesmits gaddus affins-schergâ bija gullejuse; ta peegahje pee winna klah, aiskahre tif ween winna drehbes un tuhliu tappe wessela. Bes to wehl winna no ta Kungu dabbuja dsirdeht tohs laipnigus preeka-wahrdus: „Nem mees drohschu firdi, manna meita! tawa tizziba tew palihdschschjuse.“ (Matt. 9.) No turren' aiseijoht, atkal diwi alli zilweki winnu luhdschsch: „Al Kungs, tu Dahwida Dehls, apschehlojces pahr mums!“ Un redsi, winnu azzis tisse atwehrtas. Un tif to schee bija atkaphuschees, tad pee winna atnesse zilweku, kas bija mehms un no wella apschests. Un kad winsch scho bija dschedinajis, tad tee laudis, kas to redseja, brihnodamees fazzija: „Das wehl naw redschests ecksch Israëla.“ (Matt. 9, 33.) — Winsch to nomirruschu Lahzaru, kas jau smirdeja kappâ, usmohdinaja. (Zahn. 11.) Kalsas kahnâ to uhdeni par wihtnu pahrwehrtija. (Zahn. 2.) Winsch pee-ehdinaja peesztuhlstooschus wihtnus ar peezahm maishem (Zahn. 6.) un tschtruhlstooschus, kas trihs deenas bij' gawejuschi, ar septinahm maishem. (Mark. 7.) Winsch

ahrsteja desmit spittaligus (Luk. 17.), uhdens-
sehrdsigu (Luk. 14.), kurlu, pee Galileeru juh-
ras (Mark. 7.), melmenu-sehrdsigu (Matt. 9.) un
us juhru eedrohschinaja un glahbe sawus siht-
damus mahzklus. (Matt. 8.) Tà winsch arri
to Kananeeru seewu palkausija, las schehlojahs,
la wels winnas meitu ne schehligi wahrdsinoht;
winnai to meitu tuhlin darrija wesselu. (Matt.
15.) Weidsiht wehl winsch sawu mahiti un mah-
zelli meerinaja un tam few blakkam peesistam
laun'darritajam sohlija debbes preeku.

Al, kà gan teem nu warreja ap firdi buht,
kam winsch tahdu labbu darrija!? Kà ne pree-
zajahs tur ta raudadama atrainne Naines pils-
sehta, tahs Sahzarusa mahses un wiffi tee, kam
winsch woi greklus peedewe, woi ko no mirroneem
usmohdinaja, jeb zittadi kà preezinaja un labbu
darrija. — Kad scheem behdigeem buhtu dahwi-
natas wiffas pasaules mantas, woi tad tahs
winnus gan buhtu warrejuschas tà apmeerinahst
un eepreezinaht? Ras nu to dohd! Un kad juhs
to wehl ne gribbetu tizzehst, tad leekat wehrà un
apdohmajat, ko Saulam lihdsjeja wiffa Israëla
walstiba, wifs tas gohds un ta leela manta, kad
tam Deewa eepreezinaschana, apmeerinaschana un
padohms peetruhke? (1 Sam. 28.) Ko palihd-
seja tam lepnam Nebukadnezeram wiffas tahs
pasaules walstibas ar tahm ne isskaitamahm man-
tahm, las winna rohka bija, kad winnam bija
sahle ja-ehd kà lohpan? (Dan. 4.) Woi Zakeusu
un winna nanmu warreja ta leela manta pa-
darriht laimigu bes Jesu? Ne kà! Ta pehz,
mihli behrni, palkauset Deewa wahrdeem, tizzat

teem to schauru zellu staigadami tab — lai gan
 brihscham ruhktas affaras raudaseet, taf juns
 raffees un raffees pehzgallà meers un preeks.
 Jesus muhsu mihtajs Pestitajs pats fakka:
 „Swehtigi effat juhs taggad raudada-
 mi, jo juhs smeefitees.“ (Luhl. 6, 21.)
 „Kas ar affarahm fehj, tee ar gawile-
 schanu plaus.“ — „Tee no-eet un raud, dahr-
 gu fehllu nefdami, bet teescham ar preeku tee
 atkal atnahks un nessihs sawus tuhlfichus. Tad
 buhs muhsu mutte pilna smeefchanas un muhsu
 mehle pilna gawileschanas.“ (Dahw. ds. 26,
 2. 5. 6.) Un atkal tas Kungs fakka zaur sawa
 praweescha Esaijasa mutti tà: „Masu azzu-
 mirkli esmu es tewi atstahjis, bet ar
 leelahm apschehloschanahm gribbu es to
 spehzinah. So kalni atkahpfees un pa-
 kalni schaubifees, bet manna schehlastiba
 no tewim ne atkahpfees, un ta derriba
 manna meera ne schaubifees. Wiffi tawi
 behrni buhs no ta Kunga mahziti, un tas meers
 tawu behrnu buhs leels. Tu tapfi zaur taifnibu
 stiprinata. Tu buhfi tahlu no behdahm, jo tu ne
 bihfees, un no istruhzinaschanas, jo ta pee tewis
 ne atnahks.“ (Es. 54, 7. 10. 13. 14.)

Ro tab nu mehs wehl drihktam raudah
 un waideht tà tee, kam zerribas naw? Woi tab
 schodeen ne warr tà pat buht, tà waffar un ais-
 waffar? Woi ne warr taggad tà pat notift, tà
 preeksch dascheem tuhkstoscheem gaddeem? „Jesus
 Kristus waffar un schodeen (irr) tas
 pats, un (buh) muhschigi.“ (Ebr. 13, 8.)
 Ta deht dseedastm:

(Weld. Pawehlees tawâs mohfâs ic.)

Dohd, dwehſle labbu nakti
 Jau wiſſahm aſſarahm,
 Un atraujees ar makti
 No prahta bailibahm!
 Kas tew' par Kungu lizzis?
 Deews ween par Kungu irr.
 Ko ſazzis, tas notizzis
 Un wiſſu wehl iſſchirr.
 Ta Kunga gudrà prahtâ
 Tu allach padohdees;
 Tew manta buhs ſakrahta,
 Ka tu pats brihnifees.
 Kad wiſſch pehz ſawas ſinnas
 Un gudra padohma,
 Noſlauzihs aſſarinas,
 Buhs nohſt, kas raudina.

5. Râ teem jä-turrahſ, kaſ eepreezinafchanu,
 preeku un meeru gribb no Deewa eemantohſ?

Mihli behrnini! Preeſſchejâ gabbalinâ të
 jums ſtabſtijam, ka tas Kungs tif daudſ zilwekus
 ar ſawu wahrdu irr preezinajis un ſpehzinajis
 un ka winna wahrds ne kad naw palizzis ne
 peepildihſts. Mehs jums tohs ne ween peemin-
 nejam, bet arri apleezinajam, ka tee irr fwehta
 pateefiba; un ka ſchi pateefiba juhsu wahjas
 ſird s uſturretu, kad grehku-beedri, paſaules kalpi
 un juhsu paſchu ſchaubigs meefas-prahſ juhs kahr-
 dinahſ ne tizzeht tahm preeka pilnahm apſohli-
 ſchanahm, kaſ ta Kunga wahrda ſchinnis un
 nahlamâs lappinâs jums tohp apſohlitas. Râ nu
 tas Kungs Jeſus wiſſas tahs apſohliſchanas ne
 ween pee ſaweem mahzeekem, bet arri pee daudſ
 zitteem zilwekem peepildija, të arri juhs ſawâ

laikâ to ar ziltweku mehli ne isteizamu laini bau-
diseet un pilnigi juttiseet, ka winna wahrdi un
fohlishanas irr un paleel muhschiga pateesiba.

Bet, kad juhs ta Kunga schelastibas un
apfohlishauas gribbat eemantohht, tad dsihwojeet
arri tâ, kâ Deewa wahrdi mahza. Turrast tik-
luschi Deewa bauustus, ihpaschi tohs diwus, tur-
rôs Pestitajs fanehme wissu bauusibu un kas tâ
flam: „Tew buhs Deewu tawu Kungu
mihloht no wiffas tawas firds, un no
wiffas tawas dwehfeles un no wiffa
tawa prahtha. Schis irr tas pirmajs un augsta-
kajs bauusis. Bet tas ohtrais tam lihds: tew
buhš tawu tawaku mihloht, kâ fewi pa-
schu.“ (Matt. 22, 37—39.)

Ta pehz tad nu, behruini mihli, mehš juhs
ne ween luhdsam un passubbinajam, bet arri jums
peefohdinajam, ka jums buhs pehz schahš sawa
Pestitaja mahzibas Deewu un arri sawus tuwa-
tus mihloht. Sewischli mihlejeetees paschi zits
zittu, jo ta irr Deewam lohti patihkama leeta,
kam winsch sawu fwehtibu peefohla, So kehniusch
Dahwids dseed: „Raugi, kahba jauka un
mihliga leeta irr, kad brahli weenprah-
tigi kohpâ dsihwo. Itt kâ ta raffa, kas
no Ermona nokriht us Zianas kalneem;
jo tas Kungs peefohla tur fwehtibu un
dsihwo schanu muhschigi.“ (Dahw. ds. 133,
1—3.) Un tad par laiku pee jums tâ notils,
kâ Dahwids wehl fakka: „— kâ muhsu dehli
usaug sawâ jaunibâ kâ eedehsti, muhsu meitas kâ
iszirsti stuhra-almiini, itt kâ tee flaisi nanmi.
Sâ muhsu flehtis pilnas irr weenu padohmu pahr

ohtra isdoht, ka muhsu gannant pulki pa tuhlfstoscheem weddahs un pee fimts tuhlfstoscheem eefsch muhsu laidareem. Swehtigi irr tee laudis, kam ta klahjahs, (bet) fwehtigi irr tee laudis, kam tas Rungs par Deemu irr.“ Dahw. ds. 144, 12. 13. 15.)

Da pehz tab nu, behrnini mihli, mihlejeetees sawa starpâ firsnigâ mihlestiba, ta, ka swehts apustul's Jahnis mahza: „Manni behrnini, lai mehs ue mihlejam ar wahrdeem un mehli, bet ar darbeem un pateefibu.“ (1 Jah. 3, 18.) Un pahr wiffahui leetahm, sawas laizigas un muhschigas labklahschanas deht, ne turrajtees tai pasfaulei lihdsigus,„ teem laudim kas schinnis laikôs wairak mihlo pasfauli, ne ka Deemu un wairak mihle mantu, ne ka brahli woi mahsu. Ak, ta negausiba taggad lohiti wairumâ gabjuse, kaut gan jau fenn un arween' teef flud-dinati Jahna pateefigi wahrdi, kas ta stann: „Bet ja kahdam irr schahs pasfaules manta, un reds sawu brahli truhkumu zeescham, ka paleef ta Deewa mihlestiba eefsch ta?“ (Jah. 3, 17.) Teescham teefa gan irr, ka Deewa mihlestiba masumâ gabjuse ne ween starp teem ta sauza-meem tuwakeem raddeem, bet arri, — Deewam schehl! — starp pascheem meefigeem brahleem un mahsahm. Gan jau irr redsehts ne ween reis ween tahds zilweks, kas ne ween ideenas kahribâ un lihgsimibâ dsihwo, bet arri sawu keschu, makkus un kastes ar seltu un sudrabu peepildijis un tomehr, kaut reds, ka brahli's truhkumu zeesch, pahr to ne apschehlojahs. Un kad tas pee winna palihdsibu melle, tad schim ne truhkst weltigu

aisbildinaschanu; winsch fakka: //man pascham
 irr ja-pataupa preeksch nahkamahm wajjadfibahm
 un tulscheem laiteem; // jeb atkal tà: //man irr
 ja-pataupa preeksch saweem behrneem. // To pee-
 dsihwodami un faredsedami, nostummam sawà
 dwehsele un ar swehtu apustuli Jahni fazzijam:
 //Kas to brahli ne mihle, tas paleet
 nahwe?// (1 Jah. 3, 14.) To peeminedami,
 un us jums, behrnini skattidami, wehlejam, ka
 schi muhsu usskattischana us jums, wehl pehz
 muhsu aiseeschanas jums prahtà paliftu un swehtà
 mihlestiba juhs saturetu kohpà, un to no jums
 isbeede, kam buhtu schahwees prahtà, to swehtu
 faiti faraustiht, ar to ne mehs wezzaki, bet tas
 Rungs safaisijis un tà pat muhs, kà juhs wee-
 nà beedribà kohpà fasehjis. Ihpaschi jums, muhsu
 wezzakeem behrneem peekohdinajam us to rau-
 dsiht, ka juhs ne ween sawu, bet ihpaschi sawu
 jaunaku brahtu un mahsu labbumu pawairotu.
 To ja juhs darriseet pehz pasaules eeradduma
 un likkumeem, kà juhsu kahriga meesa juhs stub-
 binahs, tad ne buhseet wis wehrte fauktees ta
 Runga Jesus mahzekki un muhsu behrni; un arri
 ne warreseet wis to laimi panahkt, ko Deews
 sawà swehtà wahrda apfohlijis teem, kas dsihwo
 fristigi un Deewa-bihjigi. Ta pehz ne schehlo-
 jeettes wis, ka juhsu deenischkis nopelns stary juhsu
 masakeem brahleem un masakahm mahsahm irr
 ja-isdalla. Un lai arr' irr, ka tahda fristiga mih-
 lestiba retti ween pasaulè atrohnama, tad taf lai
 no jums muhsu mihleem behrneem ta atspihd zit-
 teem par preeksch-sihmi, ka tec eerauga juhsu lab-
 bus darbus un gohda to Tehwu. kas debbestis

irr. Jhsteni taggad irr tas laiks, tad waijadsetu
 zeltees jaunam Israēlam, tas irr, atjaunotai kri-
 stigai draudsei, kas eesabhtu pehz ta Kunga wahr-
 deem dsihwoht. Ja nē, tad tā notiks, ka sw.
 Pehteris salka: „Wissu leetu gals irr tu-
 wu. Tad nu effect gaddigi un mohdrigi us Dee-
 wa luhgschanahm. Par wissahm leetahm tur-
 rajt sirsniugu mihlestibu sawā starpā.
 So ta mihlestibā apfeds to grehku pulku.“
 (1 Peht. 4, 7. 8) Teescham, nu irr tas laiks,
 tad ja-dseed:

(Meld. At, Jerusaleme! mohdees ic.)

Jauna Ziana, pamohdees!
 No meega zellees, kahjās dohdees!
 Klaus! tawa tobrna waktneeki
 Sauz: jau teescham puseņaktis klastu,
 Rihds jumprawahm ar gudru prahtu
 Is-eita pretti tiffuschi!
 Pats bruhigans klast scho brihd',
 Kai eljes-lukt'xi spihd;
 Osianna!
 Sataisaittees
 Tam swehtitees,
 Tā kahsu-nammā ween ee-ees!

6. Kas wehl ja-leef wehrā un no ka ja-far-
 gahs teem, kas pehz Deewa baušteem
 gribb dsihwoht.

Teescham schis gan buhs tas pehdigs laiks!
 Un tomehr ta grehziga pasauļe un muhsu paschu
 ne tizziga sirds schteet, ka tas wehl effoht tabt,
 woi pā wissam ne buhschoht. Juhs laikam grib-
 beseet jantahr: kas tad to warr sinnahht, ka jau

taggab klagt irr? Do warram sinnacht no ta, ka tahs preeksch=sihmes, to Pestitajs fluddinaja, beesi jo beesi noteek un schahs nu stahsta, ka ta pastara deena drihs buhschoht klagt. Zuh's prafsat, kurras tahs preeksch=sihmes effoht? Tahs irr tahs paschas, kas bija preeksch teem leekeem uh=dens=pluhdeem, preeksch Sodomas un Gomorras sadegschanas un preeksch tahs muhscham ne ais=mirstamas, breefmgas Jerusalemes isphstischanas. Jo tad arr', — ka swehtos rakstos useetam, — laudis bijuschi lohti besdeewigi, ne ween kalpodami sawahm meefas=kahribahm, bet arri to masu pulzinu tizzigu lauschu waijadami, gribbedami tohs no sawa widdus isnihdeht un isdeldeht, ka paschi jo drohschakt warretu grehtu=un meefas=kahribas dsiht; jo tee Deewa=bihjigi teem winnu grehtus pahrmette un sawa Kunga wahrda apfauze, gribbedami winnus no teem atgreesst un no sohribas isglahbt. Bet tee besdeewigi tohs Deewa=bihjigus Deewa fullainus ne ween waijaja, bet arri wehl nokahwe. Da Jahseps tas Deewa=bihjigs Jehkaba dehts, kas sawu brahtu niktus darbus tehwan pateize, tikle no saweem pascheem brahkeem ne ween bedre eemests, bet arri bes schehlastibas un par neeka naudn swefschineekeem pahrdoh'ts. Mohsum, pascham piramam Deewa praweetam, kas to besdeewigu warru Egiptes semme gribbeja isdeldeht, pascham bija ja=behg. Ka Dahwids tikle til pahrleektu waijah'ts no ta besdeewiga lehnina Saula! Zitadi wihs sawu dshwibu ne warreja glahbt, ka zaur behgschann. Elijam tant swehtam praweescham arri bij' ja=behg preeksch ta besdeewiga

Tehnina Ahlaba un scha gaspaschas Jhsabeles, las
 gribbeja winnu nokaut ta pehz ween, la tas
 teem winnu grehtus pahrmette us Deewa ta
 Kunga pawehleschanu. Praweets Jeremias ta
 pehz ween tikke dsikkâ duhnu bedrè eemests, la
 winsch wisseem laudim to winnu grehtu deht
 tuhnu buhdanu sohdbu un Jerusalemes ispoht-
 stischanu pasluddinaja, tà sazzidams: „Tà salka
 tas Kungs Zebaot, tas Israëla Deews: Raugi,
 es weddischu pahr scho pilssehtu un pahr wisseem
 winnu pilsfateem to launumu, to es pahr to
 esmu runnajs, ta pehz, la tee sawu pakausi irr
 apzeetinajuschy un mannus wahrbus ne flausijuschy.“
 (Jer. 19, 15.) Preeksch teem trim Deewa tiz-
 zigeem Daniëla beedreem ta pehz ween zepli
 septinkahrt karstaku likke kurrinaht, fur winnus
 gribbeja eemest, la winni tà besdeewigi ne dsih-
 woja, la zitti un preeksch tahs elka bildes zekkös
 ne mettahs. Renoseedsigai Susannai ta pehz
 ween tikke nahwes teesa nospreesta, la ta ne pa-
 bewahs neschlihtibas grehtam, us to ne ween er-
 mihksteem wahrdeem, bet arri ar warru tikke speesta.
 Deewa bihjigs Jahseps ta pehz ween tikke zeetumâ
 eemests, la tas laulibu ne pahrkahpe ar Poti-
 wara seewu. Daniels ta pehz ween tikke lauwu
 bedrè eemests, la winsch frihs reis par deenu
 Deewu luhdse. Jahnis tas kristitajs ta
 pehz ween tikke zeetumâ eelikts un nokauts, la
 winsch gribbeja Erodu no grubta neschlihtibas
 grehta atgreesst. Un ta pehz ween pats tas wiss-
 swebtajs, taifnajs un ne noseedsigajs Deewa
 mihkajs Dehls, muhsu scheligajs Kungs un
 Pestitajs Jesus Kristus tikke par ne pateesi wai-

jahts, nihdehts, grubhti, gauschi grubhti mohzihts
 un ne schehligi frusta kohkâ peekalts par to, ka
 winsch taifnibu nihloja un darrija, pateesibu ap-
 leezinaja un pascheem augsteem preestereem, un
 rakstu-mahzitajeem, kas preeksch zilweku azzim
 taifni rahdijahs, winnu wiltibu azzis pahrmette
 un grehkus atflahje. Ta pehz ween arri tikke
 winna mahzekli par ne pateesi waijati, nihdeti,
 kauti, frustâ fisti, kahrti, un eljes-katlâ wahriti,
 kad winni apleezinaja, ka tas, ko tee frustâ sit-
 tuschi, effoht ne ween taifns un beswainigs bijis,
 bet arri pascha Deewa Dehls. Un luhl', tas
 teem augsteem preestereem un rakstu-mahzitajeem
 ne mas ne patikke; jo winni deesgan labbi pa-
 redseja, ka zaur to winnu breefmigi grehki nahk-
 schoht klaijumâ (gaisinâ). Ta deht nu winni
 tohs ta Runga taifnibas leezineekus gribbeja is-
 deldeht. Un ak, ko dauds runnaht no wezzeem
 laikeem. Ir muhsu laikôs tahdu besdeewigu irr-
 leels pulks wiffâs mallâs un wiffôs kaktôs, tâ,
 ka tam masam pulzinam gan drihs wairs naw
 ruhmes sawâ paschâ ar sweedreem un brihscham
 ar affarahm ustaisitâ buhdinâ galwinas nolift,
 sawus zaur grubhteem darbeem nogurruschus faulus
 atpuhtinaht un sawas peekussuschas dwehseles ar
 Deewa swehteem wahrdeem un Deewu peeluhd-
 soht atspirdsinahht — ko jau ta besdeewiga pa-
 faule waijajoht peekausejuse. Tad nu teem itt
 kâ putninam us kohka sarru ja-tupp un ar bai-
 lehm ja-gaida, kad isfalzigs wannags tohs no ta
 notrenz. Un ja augstas waldischanas stipri un
 taifni likkumi tohs Deewa-bihjatajus ne fargatu
 un ne glahbtu, tad winni no pasfaules woi pa-

gallam tiftu isnihzinati no teem besdeewigeem pateesibas saimotajeem. Pahr Deewa draudeem un to apbehdinatu waimannahm tahdi ne ko ne behda, bet tif smeijahs ween. Ak, un schee tahdi zilweki naw wis pagani, bet kristiti zilweki, las arr' itt labbi gan suun, ka Jesus mahza: "De wuhhs tawu tuwaku mihleht kà fewi pafchu." (Matt. 22, 39.) Ak, daschs tahds sawu sumni un lohpu wairak zeeni un mihlo, ne kà sawu zilwezigu brahli. Tam winsch drihsak ruhmi nowehle, ne kà sawam tuhwakam. Un ko wehl: daschi irr tif lepni angstprahrtigi, ka winni, ja paschi augstakà lahrtà stahw, ne mas ne gribb dsirdeht, ka tee masakee arri effoht winnu brahli un tuwaki. Lai nu tahdi dohma un runna kà gribbedami, tatschu tas Rungs un Pestitajs irr fazzijis un fazzihhs pastarà teefas-deenà tà: "Pateesi es jums falku, ko juhs weenam no scheem manneem wiff'-masakeem brahkeem darrijuschhi, to juhs man effat darrijuschhi." Un atkal: "Pateesi es jums falku, ko juhs ne effat darrijuschhi weenam no scheem wiff'-masakeem, to juhs man arri ne effeet darrijuschhi." (Matt. 25, 40. 45.) Neds, pats tas wissu leekatajs Rungs tohs masakus sauz par saweem brahkeem, ko tad nu schee tahdi semmes pihtes gribb aisleegt, ka mehhs wissi effam brahli sawà starpà?

Ta pehz nu, behrnini mihli, ja gribbat Deewa bauflus turreht un to fwehtibu baudiht, las teem paklausigeem apsohlita, tad fargajeetees, wissai fargajeetees no tahdeem un teem lihdsi-

geem grehkeem. Stahweet stipri pretti wiffam launumam un — "ne turrajs tees schai pafauler lihdsus, bet tohpeet pahabwehrski zaur juhsu prahta atjaunaschanu, la juhs warrat pahrbaudiht, las irr tas labs, un tas patihkams, un pilnigs Deewa prahts." (Reem. 12, 2.) "Us to juhs effat aizinati, la arriidfan Kristus preeksch jums irr zeetis, un jums weenu preeksch=rakstu irr pamettis, la jums buhs winna pehdahn paffak eet; las grehklus ne irr darrijis, nedf wiltiba irr atrasta winna mutte, las lammahths tappis ne atlammaja, un zeesdams ne launajahs, bet nobewe to tam, las taifni sohda." (1 Pehter. 2, 21 — 23.)

7. Ra tam Deewa-bihjigam ja-turrahsh
tahdas waijaschanas laika.

Wiss tas, las preekschaja gabbalina minnehts, mehds ihpaschi useet teem, las tikfufchi pee Deewa wahrdeem turrahsh un winna bauflus zeeni. — Juhs, mihli behrni, gan dohmaseet: Wai Deewin! tad jau ta eet pafauler, fur tad mehsh dehsmees! Nu, tad jel peeminneet, la Pestitajs pats us jums fakka, la winsch buhschoht jums par aistahwetaju buht lihds gallam. Winsch arri fakka: "Swehtigi irr tee, las taifnibas deht tohp eenihdeti, jo ta debbefu = walstiba winneem peederr. Swehtigi juhs buhsfeet, ja zilweki juhs mannis pehz lammohs un wiffu launu

no jums runnahs mellobami. Effeet lihgmī un drohſchi, jo juhſu alga irr leela debbefis; jo tā tee eenihdejufchi tohs praweeſchus, kas preekſch jums bijufchi.“ (Matt. 5, 10—12.) Un atkal winſch ſalka: „Ne bihſteetes no teem, kas to meefu nokauj, un to dwehſeli ne warr nokaut, bet bihſteetes wairaf no ta, kas meefu un dwehſeli warr nomaitaht elle.“ (Matt. 10, 28.) — „Ja kas labban mannim gribb paffak naht, tam buhs ſewi paſchu aisleegt, ſawu kruſtu us ſewi nemt un man paffak eet. Jo, kas ſawu dſihwibu gribb isglahbt, tam ta ſuddihs, un kam ta dſihwiba mannis behl ſuhd, tas winnu atraddihs. Jo ſo tas zilwekam palihds, kad winſch wiſſu paſauli ſamanto, un tām tomehr ſawa dwehſele ſuhd.“ (Matt. 17, 24—26.) „Bet, kas lihds gal lam paſtahw, tas dſihwohs muhſchigi.“ (Matt. 24, 23.) Ta behl, mihli, „zihnijeetes to labbu zihniſchanu tahs tizzibas, ſagrahbeet to muhſchigu dſihwoſchanu, us ſo juhs arridsan effeet aizinati un apleezinajeet labbu leeziibu preekſch dauds leeziineeem.“ (1 Tim. 6, 12.) Tad pehdeja ſtundinā warreſeet lihds ar to apuſtuli drohſchi ſazziht: „Jo prohjam man irr nolikts tahs taiſnibas krohnis, ſo man tas Kungs, tas taiſnais ſohgis dohs winnā deenā, un ne ween mannim, bet wiſſeem, kas winna atſpibdeſchanu irr mihejuſchi.“ (1 Tim. 4, 8.)

Ja, teefcham, tas Kungs irr un buhs juhſu waddons un aisſtahwetajs, kad ween juhs pehz

winna mahzibahm turrefitees un dſihwoſeet. Winna wahrdi paliks ſpehla, ko winſch ſazzija: „Ne bihſtees, jo es eſmu tewi atpeſtijis, es eſmu tewi pee tawa wahrda ſauzis, tu man peederri. Kad tu zaur uhdeni eeſi, buhſchu es pee tewis, un zaur uppehm, tad tabs pahr tewi ne pluhdihs. Kad tu zaur ugguni eeſi, tad tu ne ſadegſi, un ta leefma tewi ne aiſdedſinahs. Jo Es eſmu tas KUNGS taws Deews, tas Swehtais eeſch Iſraëla taws Peſtitaſs.“ (Eſ. 43, 1—3.)

Deewa wahrda arri ſtahw: la tas zilweks to paſchu buhſchoht plaut, ko ſehjis (Gal. 6, 7), un atkal: „Deews atmaſſahs ikkatram pehz winna darbeem. Behdas un iſbailes pahr ikkatru dwehfeli ta zilweka, kas ſaunu darra.“ (Reem. 2, 6. 9. Schee wahrdi arri paleef un paliks ſpehla, kamehr ta paſaule ſtahwehs, ihpaſchi pee teem zilwekeem, kas ne leekahs dſiridoht, kad dauds tuhſtſoſchas baſſis winneem ſauz wirſu, lai no grehkeem atgreſchahs, un kas ſteigſchus ween, weenu grehku pakkal ohtra darra. Jo kad tee pirmi paſaules eedſihwotaji Noüs pamahzidamu baſſi ne klauffija un ſawu beſdeewibu beſ galla dſinne tad arri ta deena drihs peenahze klagt, kad Deews tas Kungs pats ſazzija: „Wiſſu meeſu gals irr preeſch man nahzis, jo ta ſemme irr pilna warras-darba zaur winneem, un redſi, es nomaitaſchu tohs lihds ar to ſemmi.“ (1 Mohſ. 6, 13.) Un redſi, drihs uhdens-pluhdi bija klagt un — „tad islaide to dſihwibu wiſſa meeſa,

tas wirs semmes kastschs. (1 Moys. 7, 21.) So-
 domu un Gomorru par winnu besdeewigu dschw-
 schanu tas Kungs ar ugguni no debbesim samaita-
 ja. (1 Moys. 19.) Saulu, par winna besdee-
 wibu un par to, la Dahwidu ne pateest wai-
 jaja, breefmigs karsch isbeedeja, la tas pats us
 fawu sohbenu nodubrabs. (1 Sam. 31.) Bes-
 deewigam Ahlabam un Jhsebelei par to, la ta
 Kunga praweeschus nokahwe un waijaja un la
 ta gohdiga Nahbata ihpafchumu eefahrodami,
 winnu paschu nomaitaja, usnahze tahds breef-
 migs gals, la bail to dsirdeht. Jo notikke pehz
 ta Kunga wahrdeem, to winsch bij' lizzis faz-
 zigt us Ahlabu: „Dai weeta, fur tee sunni Nah-
 bata affini laisijuschi, laisihz tee sunni arridsan
 tawu affini, teescham tawu.“ Un us Jhsebeli:
 „Deem sunneem buhs Jhsebeli ehst pee Jesree-
 les muhreem.“ (1 Kehn. 21, 22. 2 Kehn. 9.) —
 Erodum, las Jahni to fristitaju nokahwe, us-
 gabje tahda nelaime, la tas ne warreja labba
 nahwe nomirt. Un al, kahdas breefmas wehl
 usgabje zitteem grehzineekeem un ihpafchi teem,
 las muhsu mihlu Pestitaju to Kungu Jesu Kri-
 stu par ne pateest waijaja un nomohzija. Scho
 ihpafchi un flaidri mums apleezina tee stahsti
 pahr Jerusalemes isphstifchanu. Arri wehl pehz
 tam Deews tohs tihfchus un ne atgreesigus greh-
 zineekus irr lohthi gruhthi sohdijs ar gruhtheem
 farreem, leclu baddu un breefmigu mehri, la
 stahstu grahmatas lassam, la daschi semmes-gab-
 bali ta ar mehthi ismirruschi, la tas rettais zil-
 wels, las bija dschw palizzis, ar affarahm to

weetu stuhpstijis, fur zilweta pehdu smiltis ee-
mihtu atraddis.

Tahdi grehki ir muhsu deenas deesgan teef
peedsihwoti un redseti, un, kà jau effam peemin-
nejufchi, arri taggad teef deesgan nizzinati un
waijati tee, kas pa to pafaules zekku ne gribb
staigah, tà kà ta pafaule gribb. Ak Deewant
schehl, tahdi zilweti tomehr ne sinna, fo wiinni
darra.

Ta deht, behrnini, kad ta pafaule juhs
apsmeij un waija, ne behdajetees ne fo pahr to,
„jo schahs behdas, kas irr weeglas nn ihfas, mums
padarra ne-issalkoht leelu, muhschigu un pastah-
wigu gohdibu: mums, kas mehs ne nemmam weh-
rà to, kas irr redsams bet to, kas naw redsams.
Jo kas irr redsams, tas irr laizigs; bet kas
naw redsams tas irr muhschigs.“ (2 Kor. 4, 17.
18.) Jo, „kas us to Kungu zerre, tee ne
schaubisees, bet muhschigi pastahwehs. Bet kas
nogreeschahs us saweem lihkeem zekkeem, tohs
aisdsihs tas Kungs ar teem launa-darritajeem.“
(Dahw. ds. 125, 1. 5.)

Un, kad juhsu eenaidneekem us=eet launa
beena, un ta sohdbiba winneem jau preeksch dur-
wim stahw, tad — luhdsami! — ne preezajee-
tees pahr winnu nelaimi, bet steidsatees win-
neem paligà, fur ween warreet un lihdsheet, fur
ween spehjeet. Luhdsheet Deewu pahr winneem,
kà tas winneem to nelaimi atweeglinatu, woi
pa wissam atnemtu. Turreet tè wehrà mihta
Pestitaja mahzibu, kam pascham arri dauds ee-
naidneeku bija, kad winsch falka: „Mihlojeet fa-

wus eenaidneekus, wehlejeet labbu teem, kas juhs nolahd, darrajt labbu teem, kas juhs eenihd, un luhdseet preeksch teem, kas juhs apfaitina un waija. Ka juhs tohpat behrni juhsu Tehwa debbesis, jo winsch leel sawu fauli uslehkt pahr sauneem un pahr labbeem, un leel leetu liht pahr taisneem un netaisneem." (Matt. 5, 44. 45.)
 "Ja taws eenaidneeks irr isfalzis, tad eh dini to; ja winsch isflahpis, dsirdini to." (Reem. 12, 20.)

8. Wehl kahdas skaidrakas sikhmes us to nahkamu pastaru deenu.

Tad nu, behrnini, wehl skaidraki farunnastmees pahr tahm preeksch-sihmehm, kas rahda, ka grehku-sohdiba un pastara-deena jo drihsti nahk. Turklaht arri ismeklesim few' paschus, woi mehs arr' to ne darram, kas tahda preeksch-sihme irr. Un ja to pee few' atrohdam, tad lai ne kawejamees tam muhsu widdu stahwedamam, ar meesigahm azzim ne redsamam Rungam, wissu dsihwu un mirruschu pastarajam Teesatajam pee kahjahm krist; lai winnam sawus grehkus isfuhdsam un apnemnamees muhscham wairs tohs ne darriht un peedohschanu luhdsam sirds semmigi, tad winsch gan mums tohs peedohs pehz sawas leelas schehlastibas. — Tee pastardeenas preeksch-fluddinati grehki jo deenas pahr dauds eet wairumà, bet ne tà masumà. Ta leeka dserschana, luhl', tà mas ta ploht, jeb-schu gan dauds tuhkstoschas balsis us to sawz

un fleeds pa wissu pasauli gan ar flannigeem
wahrdeem, gan ar driffeteem raksteem, bet to-
mehr, al Deewam schehl! mas irr to, kas schah-
dahm sauzejahm balsim pallausa un no ta plih-
teschanas = grehka atstahjabs. Tam apdohmigam
un gaddigam tif pat wehl noffummuscham ja-
bseed:

(Meld. Schis teescham irr tas pehdigs laifs ic.)

Tew subdsam, wissu = waldivs Deews!
To negantigu wallu,
Ko blehschu pulks irr nonehmees,
Kas turr' ar wellu daku;
To, kas tew tahli no mums schfire'
Un wissu kaunu awohts irr,
Ne kahdu grehku schkeetoht.

Tabs peederschanas saldais grehks
Tif dsillak satnes nehmis,
Ka jebsh' taws taisnais dusmu spehks
Tam grubtu sohdu lehmis,
Ne behdahts tohp nei gohds, nei kauns;
Tà rihj un plihthe wezs un jauns,
Itt kà tas ammat's buhtu.

Itt rets kahds irr, kas apdohma
Ar schauschalahm un breefmahm,
Ka pee ta kupla dsehrajä
Eetsch uggunigahm leesmahm
Daschs vlihtetajs jau aisbrauzis,
Kur nahwigs elles = bifferis,
Pilns fehra winnu gaida!

Tam ta ween swehta deena schkeet,
Kad winsch pee muzzas sildabs;
Ja, grehks irr sakktoht, daschs kad eet
Pee swehta galda, pildabs!
Tà jubka sawus swehtkus swinn
Un schis, kas wehl no Deewa sinn,
Tà Deewam kalpoj's schkeetabs.

Tà pat arri ta neschlihtiba irr leeliffam wairumà gahjuse pee wiffadahm zilweku tautahm un fahrtahm. Us bes to wehl tee leelakee grehki: warras-darbi un wiltiba teel dsihti tik labhi no angsteem, fà no semmeem. Zuh's fakkeet: „Tahdi grehku darbi jau irr darriti preeksch un paschà Mòhsus laikà.“ Sinnams, irr gan darriti, bet ne tik dauds, tik beesi un beskaunigi, fà taggab. Mòhsus laikà tahdeem darbeem (prohti: neschlihtibai,) breefmigu fohdibu ne ween nospreede, bet arri uslikke, fad ween to peenahze. Stahw rakstih's Ischà Mòhsus grahmata, 21mà nobakkà, Ità perschà: „Ar ugguni buhs tohs fadedsinaht.“ Wehl stahw lassams, fà Pineas, Eleasera dehls weenu maukodamu pahri us reis' noduhris ar schlehpu un tà to Deewa dusmibu nowehrsis no Israela, fàs gribbeja scha grehka dehl winnaus pawiffam isdeldeht (4 Mòhs. 25.), fad jau 24,000 bija nomaitajis. Raug', tà breefmigi wezzas derringas laikà schis grehks tiffle fohdihts; un kaut nu gan muhsu laikòs waldischana to wairs tik gruh'ti ne fohda, fad jau to muhschigu un ne isfakkami gruh'tu fohdibu tahds grehzineeks ne isbehgs. Ta pehz apustuls Pahwils jaunà derringà fristiteem peesanz: „Ne peewilleetees, jo ned's mauzineeki, ned's laulibas pahrlahpeji, ned's tee, fàs pee wihreem gukt, to Deewa walstibu eemantohs.“ (1 Kor. 5, 9.) Jesus Kristus, muhsu schelligais Pestitajs arri falka: „Ja tawa labba azs tewi apgrehzi na fad israuj to un mèt't to no fewim;

jo tas tewim irr labbali, ka weens no taweem lohzeekkeem pasubd, ne ta wiffa tawa meefa tohp eemesta elle.// (Matt. 6, 29.) Arri Sjabs pahr scho grehtu bailigus wahrbus runna, kas rahda, ka tam pakkat nahf laiziga un muhschiga sohdiva. Winsch fakka, ka tas buhtu tahds ugguns, kas lihds paschai famaitaschanai rij un wiffu padohmu issakno.

Al, ta pehz, mihli behrni! mehs jums dauds reis' peesauzam, sargajetees no ta neschlihsribas grehta, jo tas buhs tas pirmajs un leelajajs pohsts juhfu meefas un dwehseles lab'klahschanai. — Ne turrajtees — luhdsami! — ne turrajtees schai pasaulei lihdsus, turra schahbus un wiffadus grehtus leeliskam padarra. Winna, ta pasaule, schahbus grehtus ne ween patte darra, bet arri zitteem apgrehzibu dohd un besdeewigi fakka, ka tas ne effoht ne kahds grehts. — Ta pehz arri pats Pestitajis pahr tahdeem ta nosauzajs: „Wai tai pasaulei tahs apgrehzibas deht! Apgrehzibai gan buhs nahft; bet tomehr wai tam zilwekam, zaur to apgrehziba nahf. — Tam buhtu labbali, ka tam weens dsirnu-akmins pee fakka taptu pakahrts un apslihzinahts juhra, wissdsikkata weetä.// (Matt. 18, 6. 7.) — Al ta pehz, mihli behrnini! mehs nosumstam lohti, kab apdohmajam, kahdi wahji juhs effat, bet kahds turpretti spehts grehkeem! Schinni sawa dwehseles nosumschanä un prahta bailiba ne sinnam zittadi ta apmeerinatees, ka Deewu sawu debbes = Tehwu firsnigi pecluhgdami, lai winsch pee jums wahjeem spehzigs parahditohs, ta, ka

winsch jau pee dascheem darrijis, ka schee fa-
was dedsigakas lahribas un lahrdinaschanas us-
warreja.

Al Kungs! Kungs! Wiffu-spehzigajs un
schehligajs Abraäma, Jhsaäka un Jehkaba Deews,
muhsu Kunga un Pestitaja Jesus Kristus Tehws,
kurra ne zeenigi kalpi mehs lihds ar teem no
tewis mums ustizziteem behrneem taggad ar fir-
nigahm luhgschanahm krihtam pee tawahm lah-
jahm, usskattees us winneem, kas jau swehtâ kri-
stibâ tewim par ihpafchumu noswehtiti, ar tewi fa-
lihdsinati un atpestiti ar tawa mihta Dehla dahrgu
affini. Al, apscheljoees, apscheljoees pahr win-
neem, af mihtajis Kungs un Deews! Spehziini
winnus arr' tahdu spehku, kâ tu spehzinaji Jah-
sepu un to flaištu Susannu; — jo warr jau
notift, ka winneem arr' tahdas, woi wehl warre-
nakas un dedsigakas lahrdinaschanas uskriht un
gribb winnu nenoseedsibu apgahniht, wiffu laizigu
gohdu un labbumu pasaudeht un dwehfeles fa-
maitaht. Al Kungs! Kungs! Jesus Kristus,
muhsu laipnigs Pestitajis, tu spehzigis uswarre-
tajis, luhdsams, pasteidsees jel pee scheem muhsu
mihteem un no tewim dahrgi atpestiteem behr-
nineem, — af steidsees pee teem ar to no tewis
apfohlitu zeenigu swehtu Garru, kas teem pa-
lihdsetu lahrabahm un lahrdinatajeem pretti tur-
retees, ka tee gruhôs lahrdinaschanas brihschôs
lihds ar tewi warretu isfaukt, tohs spehzigus
wahrdu: „Alkafpees, sahtan!“ (Matt. 4, 10.)

9. Peenahkabs Deewu luhgt.

Al firsmihli behrnini, flattaitees jel us muhsu azzim un luhkojeet, las no tahm la firni birst! Aldarrajt sawas auffs un klausajt, zil gruhfchi mehsh pahh Jums nopuhshamees, grihbedami jums apleezinaht, zil firsnigi effam preeksch jums Deewu luhgufchi, luhdsam un luhgfin wehl, lamehr tas Kungs mums dshwibu usturrehs. Bet, luhdsami, ne palaujeetees us muhsu aishuhgshanaht; jums pascheem waijag' daudsreis' ar Pestitaja swehtas luhgshanas wahrdeem luhgtees: „Ne eewedd muhs eeksch kahrдинаshanas.“ Jums arri waijag' wehra likt tohs wahrduh, ar to muhsu Pestitajsh Getsemanes dahrsâ sawus mahzeklus pamohdinaja Deewu luhgt un to winsch wehl schodeen mums un wisseem fristiteem zilwekeem peesauz: „Effseet mohdrigi un luhdseet Deewu, la juhs kahrдинаshana ne eekrihtat. Tas gars gan irr labprahhtigs, bet ta meesa irr wahja.“ (Matt. 26, 41.) — Teescham, muhsu meesa irr wahja, katram grehham un kahrдинаshanaht un itt fewischi tam neshklibstibas grehham pretti turretees; jo pascha meesa un affinis irr tee tuhwakee un bedsigakee kahrдинаshanaht us to grehlu, las pehzal irr til ruhktis, la wissu-ruhshatajsh schulshu-dshreens, to wissâ muhschâ, ir affaras raudadams ne warr ishsert, jebshu tas eefahkumâ tillai neeksh ween isleekahsh. Ta pehz, lai tas ihsh saldums juhs ne peewill, las ar ween' ap jums darbojahsh. Turrajtees wissâ spehla

tam pretti, tad arri ta Runga paligs jums buhs tuhwu. Ta deht Deewa luhgſchanas wiſſur waijaga, jo bes tabs ne ko ne warr eefpeht zilwels no ſewis. Ta pehz jau mihtajs Peſtitajs fakka: „Euhdſeet, tad jums taps dohts; mellejeet, tad juhs atraſſeet; klandſinajeet, tad jums taps atwehrts. Jo ik katrs luhgdams dabbu, un melledams atrohd, un tam, kas klandſina, tohp atwehrts.“ (Matt. 7, 7. 8.) Al, jau daudſi, kas us ſawu ſpehku un gudribu irr palahwuſchees, irr peewihluſchees, laizigâ kaunâ un muhſchigâ pohſtâ krittufchi. — Leezeet arri to wehrâ, ta „Deews irr peetizzigs, kas juhs ne leef kahr dinah t wairak, ne kâ juhs ſpehjeet, bet arriſan tai kahr dinaſchanai tahdu gallu darrihs, ta juhs to warrat panefſt.“ (1 Kor. 10, 13.) Ta deht „ſwehtigs irr tas wihrs, kas kahr dinaſchanu panefſs, jo pahrbaudihts, wiſch dabbuhs to dſihwibas-krohni, ko tas Rungs irr ſohlijs teem, kas winnu mihto.“ (Seht. 1, 12.)

Ihpafchi tē jums kahds ihſs ſtahſtinfch, kas rahda, kahds laizigs ſohds jau teem usbruht, kas to ne leef wehrâ. Bija deenâs kahds gudris jaunellis un tapat arri gudra jaunelle, kas to neſchlihtibas grehku jau til tahſ bija dſinnuſchi, ta tai meitai peedſimme dwihniſchi. Tas grehla beedris nu no winnas atlahpahs un winnas paſchas wezzaki winnu tã eenihdeja, ta no ſew' atſtuhme. Pats Deews, kam tahdi grehli lohti

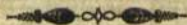
reebj, teem behrnineem flimmibu peesuhthja, la ta mahte ne deenâ ne nakti ne warreja no winneem atstahtees, lihds lamehr beidsotht weens nomirre un ohtre's palikke trohpl's, fo tai mahtei, few par kaunu un sohdu, waijadseja lihds wez-zumam no sawu sweedru augleem usturreht. Rahds tas kauns un grehts abbeem!! —

Medseet, mihli behrni, la Mohsus, Sjabs un pats muhsu Pestitajs naw wis welti schim grehkon sohdbibu peedraudejuschi. Ta pehz naw wis welti Jahseps neschthstai Egiptereenei pretti turrejees un labbaki zeetumâ diwi gaddus dsihwojis, — fur taf pehzat Deews winnam to wissu atmaksaja ar leelu gohdu. Ne pa welti arri Susanne teem neschthsteem Bahbeles wez-zajeem pretti turrejahs, fur winna taf tifle no tahs ne nopelnitas nahwes brihnischligi ispestita un wehl angstâ gohdâ turreta un no wisseem zeenita. Un schahdahm lahrdischanahm tee ne weens ar sawu spehku pretti ne atturrejahs, bet Deewu luhdsotht, tee paligu no augschenes dab-buja. — Ta pehz no sirds dibbena Deewu luhdsam, la winsch ar sawu schelastibu juhs wad-ditu un jums dohtu sawu swehtu Garru par paligu. Tizzeet muhsu wahrdam, la juhs lahrribahm un lahrdinaschanahm arween' pretti turrestees, tad tas Rungs Deews juhs swehtih'scheit' un ihpachi sawâ debbesu walstibâ! Un tad brihscham ta pasaule juhs ta deht eenihd un waija, la Pohtiwera gaspasha Jahsepu un Bahbeles wezzajee Susanni, tad padohdetees tillai

Deewam un eestiprinajeet sawu dwehveli tà dsee-
badami :

(Melb. Zilwekam tà sablei klajahs 1c.)

Mettees tawa Tehwa rohkas,
Kà weens behrns, eeksch tizzibas!
Luhds, lai atnemm wiffas mohkas,
Luhds, kamehr apschelohahs!
Tad winsch tewi brihnischki,
Ko tu taggad ne prohti,
Jëraufs no ta, kas tew' beede,
Atnems wiffu, kas tew' speede.

**Beidsami wahrdi wehl par
pamahzischannu.**

Tab nu, mihi behrnini, „Pahrbaudajt wiffas leetas; to, kas irr labs, patur-rajt.“ (1 Tess. 5, 21.) Muhsu leelaka wehleschanahs irr ta, ka juhs teem swehteem Deewa wahrdeem ween tizzetu un teem pallausitu wiffas leetas. Apdohmajeet un turreet prahta allaschin sawu pastaru gallu un to deenu, pahr kurreu Pestitajs fakka: „winna nahls, ka kahds flagsda walgs pahr wiffseem, kas dsihwo wirs wiffas semmes.“ (Luhl. 21, 30.) Lai Deews ne dohd, ka juhs atrautohs tizzeht, muhsu wahjai leezibai un pascheem Deewa swehteem raksteem. Redseet, ka Pestitaja wahrdi jau pee tam stahw pilna spehka, kad winsch fazzija: „Schi zilts ne suddihs — teekams tas wifs notils.“ Un tab arri irr un paleel teefa, ka winsch fakka: „Debbefs un semme suddihs, bet manni wahrdi ne suhd.“ (Luhl. 21, 32. 33.)

Ta deht wehl reis' jums peesauzam: „Neturraitees schai pafaulei lihdsigi,“ kas Deewa leelu schehlastibu ne atsibst, winna swehtus wahrbus nizzina, saimo un ne tizz; un to jau apustul's Pehteris itt flaidri fluddina, fazzidams: „pehdigâs deenâs fmehjeji nahls, staigadami pehz sawahm paschahm ee-

lahroschanahm, un fazzidami: fur irr ta apfohlishana winna atnahkchanas? So no ta laika, kad tee tehwi irr aismigguschi, wiffas leetas paleek là no raddishanas eefahkuma." (2 Peh. 3, 3. 4.) Us to, ka daschi fakka, ka labb tad ta pastara deena wehl ne effoht tik drihs atnahkuse, tas pats apustul's stahsta tà: "Bet to weenu jums buhs sinnaht, mihi, ka weena deena preeksch ta Kunga irr là tuhkstoschi gaddi un tuhkstoschi gaddi, là weena deena. — Tad nu juhs, mihi, to papreeksch' sinnadami, fargaj'tees, ka juhs zaur peewilshanu to negantu zilweku lihbs nowesti, ne iskrihtat no sawa stipruma." (2 Peh. 3, 8. 17.) Un muhsu Kungs un Pestitajs Jesus Kristus to papreeksch' fludbinaja, kas arri teescham jau noteek, fazzidams: "Wiltigi kristi un wiltigi praweeschi zelsees, un leelas sihmes un brihnumus darrihs, ka ir tee isredsehti, ja tas warretu buht, us alloschanu taptu peewilti." (Matt. 24, 24.) Al, tahdas preeksch' fludbinatas sihmes jau deesgan noteek! Jau daudsi teem swehteem Deewa wahrdeem un dahrgahm Jesus mahzibahm tihfschi pretti runna un tohs, kas tohs ihsteni zeeni un mihto, eenihd un waija tà, ka schee brihscham ne sinn, fur glahbtees. Gan schehliga waldischana irr gahdajuse pahr to, ka ifkats teesu un taisnibu warr atrast, bet woi tee teesataji zilwela eeksch'-pussi warr redseht? Un daschu reisi, Deewam schehl! paschi teesataji irr tahdi paschi, kahdi tee bija,

las pahr Nahbotu, Steppinu un Jesu spreede.
 — Wiffi, wiffi gan sinn to Deewa bausibu,
 bet, Deewam schehl! tas pafaules ehrschkis irr
 pee teem wiffus tahs labbas sehklas dihgumus
 apmahzis, la ne warr ne kahdus labbus auglus
 nest, las buhtu par labbu pascham un tuwakam,
 bet tas til ween Deewa un Deewa swehtu wahrdu
 saimoschanu no sawas firds, muttes un pahr
 luhpahn isgahsch, un dsennahs zittam eerunnahst,
 la ne essohst ne kahds grehls, laulibu pahrlahpt,
 sagt, ne pateesu leezibu doht, tuwakam pahri
 darriht un t. j. pr. — Bet, behrnini mihli, tee
 wiffi irr flaitami pee teem leelakeem grehkeem!
 Un fewischli, las prett Deewa wahrdu runna,
 tas grehlo prett to swehtu Garru. Un schahds
 grehls, las noteel prett to swehtu Garru, ne
 mas ne teekoht peedohts neds schinni, neds winna
 muhscha, la Pestitajs pats fakka. Jo swehtajs
 Gars irr tas, las zaur to swehtu Deewu pra-
 weeschu muttehm runnajs un runna. Bet tam
 flaudigam elles lauwan tas reebj leela reebfcha-
 na; ta pehz tas ar saweem neganteem grehlu
 wilteem gabda, la tas warretu ta Kunga dahrgi
 atpestitus muhschiga pasuschana eegahst.

La deht, behrnini mihli, faleezeet sawas
 rohlas dauds reis' un luhdseet Deewu bes mit-
 teschanas, la juhs arri ne teelat kahrdinaschanâ
 eewesti no ta sahtana kalpu tschuhklas mehles
 mihlsteem wiltus wahrdeem, las juhs grihb at-
 wilt no Deewa un Jesus Kristus swehtas pa-
 teeßbas. Tad nu weffteet gaddigi, effteet
 nomohda, jo juhfu prettineels tas wels

staiga aplahrt, itt lã ruhkdams lauwa,
un melle, lurreu tas aprihj. Tam stah-
weet pretti stipri tizzibã, sinnadami,
ka tahs paschas zeeschanas papilnam
useet juhfu brahtu draudsibai eefsch
pafauls.// (1 Pecht. 5, 8. 9.)

Kahrinataji un kahrinaschanas schinni
pafaulè jau ne truhls, dauds un us daschadu
wihsi. Tee stiprakee kahrinataji buhs juhfu pa-
schu meesa un affins, un launa firde, lã jau
Lutters to flaidri isteiz, peektu luhgschanu is-
stahstidams, ka muhsu meesa un affins effoht tee,
kas muhs peewilt, eewedd eefsch netizzibas, isfa-
miffeschanas un zittahm leelahm kauna leetahm
un grehkeem. — Juhš schehlojeetees un praffect:
lã tad gan warrestim no kahrinaschanahm isfar-
gatees, kad to til dauds irr, un kad tahs no
wiffahm puffedm nahł wirfũ? Nu, ne warr gan
leegt, ka gruhiti irr isfargatees, bet tẽ apustul's
Pahwils dohd labbu padohmu, kad winsch fallã:
„Apwelzeet wiffas Deewa brunnas, ka
juhš warrat pretti stahweht ta wella
wiltigai usmahlschanai. — Stahweet gur-
nus apjohsuschi ar pateestbu, un apwilluschi tahs
truhschu-brunnas tahs taifnibas: Un kahjãš
apwilluschi tahs kurpes ar gattawu prahnu pak-
lak dsihthees tam preezas-wahrdam ta meera.
Pahr wiffahm leetahm sagrahbuschi tahs preeksch-
turramas brunnas tahs tizzibas, ar to juhš
wiffas uggunigas bultas ta blehdneeka warreseet
isdsehst. Un nemmeet to brunnu zeppuri tahs
pestifchanas, un to sohbinu ta Garra, kas irr

tas Deewa wahrds: Ar wiffas luhgschanas un peeluhgschanas luhgdami allaschin eelsch garra un us to paschu nomohdâ buhdami eelsch wiffas pastahweschanas un peeluhgschanas.// (Ewes. 6, 11. 14 — 18.) Tè nu redseet, ka pastahwigi ja-turrahs pee Deewa un winna swehta wahrda padohma. Un ja juhs tà darriseet, tad arri Deews pats nahks paligâ juhsu wahjibai, ka juhs pahr winna augstu spehku brihnifetees un lihbs ar to augsti-teizamu mahzitaju Eutteru warreseet dseebacht:

At, muhsu spehzinsch lohti wahjsch,
 Mehs lehti semmè klupam.
 Par mums stahw muhsu Pestitajs,
 Kam spehks wirs wiffahm luhpahm;
 Tam Jesus Kristus wahrds,
 Kas tappis krustâ kabris,
 Tas spehzigs karra-wihrs,
 Swehts Deews un zilweks tihrs,
 Ta elkons paliks warrens.

At Jesus Kristus! muhsu swehtajs, dahrgajs un schehligajs Rungs un Pestitajs! tu, kas wiffu-spehzigi uswarrejis nahwi, elli un winnas spehku, — tewi no firds luhdsam: nahz, at nahz pee mums taweent ne zeenigeem mahzektzem, apfwehti ar tawu debbestigu swehtibu muhsu wahjus pamohdinaschanas wahrds, ka tee paleek spehzigi tà, ka tawi spehka wahrdi, jo tee arri us tawu wahrdu un mahzibas grunti ween irr dibbinati. Swehti, at swehti tohs pee muhsu behrnu dwehselem, ka tee anglojahs un anglus nefs. Tai tee swehtischanas wahrdi, ar

to winnus tawâ wahrdâ fwehtijam, arri pateesi
 pee winneem par fwehtibu isdohdahs. Lai tee
 eepreezinafchanas wahrdi winnus eepreezina un
 apmeerina tab, kad winni raud un behdajahs;
 lai tee winneem affaras noschahwe un zerribu
 stiprina. Lai tee rahsfchanas wahrdi winnu zee-
 tas firbis atmihlstina, weenam pahr ohtru ap-
 schehlotees, kad kahds no teem netihfschi woi no
 nespehla un neprafchanas apgrehkojahs. Lai tee
 wahrdi, kas us mihlestibu stubbina, winnus fa-
 turr' arween' jo karstâ un fwehtâ brahlu un
 mahsu mihlestibâ lohpa, tà, kâ it weens, kas
 winnus reds, Deewam par gohdu warr fazzih:
 „Reds', tee irr ihsten' kristigu wezzaku behrni,
 un ta Wiffu=augsta Deewa un Kunga Jesus
 ihsteni mahzekli.“ — Ak Kungs, lai taws fweh-
 tajs Gars winnus walda un wadda, kâ winni
 ne schaubigâ tizzibâ weenumehr pee tewis tur-
 rahs, tà pat preeku=, kâ arri behdu=deenâs un
 lai ne kahdâ kahrdinafchanas=brihdi ne atkaphj',
 het weenadi ween usnem un paturr' tawus
 fwehtus wahrduš sewim par kahju spihdehli un
 par gaischumu us wisseem saweem zelleem. Ak,
 Kungs Jesus! atei, ak atei pee winneem,
 teem muhsu mihleem behruineem, kad winni us
 tewi nosaufsees: „Kungs, palihdsi mums, mehš
 grimstam pafaules behdu= un grehku= juhrâ!“
 tab, ak schehligajs Pestitajs! pasueedsi winneem
 tawu spehzigu rohku un welz winnus ahra no
 teem leeleeem behdu=wilneem. — Seez, ak Kungs,
 to fwehtu preeka=fauliti pahr winnu galwahrn
 uslehkt un atspihdeht lihds pat firschu un dweh-

selu dsittumeem, ka tee, ar tawahm affinihm
 schlihtiti, warr tahs swehtas Triadibas preek-
 schâ pastards pastahweht. Klausî, af paklausî
 muhs, mihtajs Kungs un Deews, kad mehs tewi
 no firschu dsittumeem wehl luhdsam: apschehlo-
 jees pahy muhsu behrnineem, kas, eefsch grehkeem
 eenemti un peedsimmuschi, wehl taggad lihds ar
 mums dauds un daschadi prett tewi un prett
 taweem swehteem bauksteem, af taifnais Kungs
 un Deews! noseeguschees. Ta pehz mums
 schinni brihdi affaras raudadameem tawa swehta
 waiga un lahju preekshâ ja-stahw, kad atsh-
 stam, ka tee grehti irr muhsu behdu dsendetaji,
 un muhsu meefas un dwehfeles labbuma saude-
 taji. Af swehtais Gars, palihdsi mums tohs
 ar karstahm noscheloschanas affarahm apraudaht
 un no teem atgreestees, pirms tawa leela deena
 usbruht. Un, af Alba, mihtajs Tehtih, palauj
 arri mums ne zeenigeem uspluhst lahdbai lahsteti
 no tawa mihta Dehla muhsu schehliga Kunga
 un Pestitaja Jesus Kristus dahргеem un affi-
 naineem sweedreem, ko winsch arri muhsu nab-
 bagu grehzineeku pestischanas deht Getsemanes
 dahrsâ swihdis, tà, ka tee muhsu un muhsu
 behrninu dwehfeles schlihtiti no grehtu neschliht-
 stumeem, ka mehs un winni nahwes stundina
 lihds ar tawu tizzigu kalpu Sihmeamu swehta
 tizziba warram nosaultees: „Kungs, lai nu
 taws kalps meerâ ais-eet, ka tu effi fazzijis.
 So mannas azzis tawu pestischamu redsejuschas,
 ko tu preeksh wisseem laudim effi fataistjis.“
 (Euhf. 2, 29—31.)

Dohd, af Kungs, ta tee muhsu behrnini, kas jau pee tew aigahje, woi kas wehl mums papreelsch' aisees tawâ debbes=preekâ, zaur tawu besdibbenigu schehlastibu un tawa mihla Dehla dahrgu nopelnu, ar swehtu preeku un leelu lihgsnibu mums, tawâ debbes=waltibâ, pretti teft un ar swehtu stuhpstischanu mums paldees fakka par to, ta mehs wirs semmes winnus ar taweem swehteem wahrdeem waddijuschi us to schauru un taifnu zellinu, pa kurru staigadami tee nogahjuschi tanni ne-isteizam' leela preeka mahju-weetinâ. Lai tad mehs ar teem fatikdami, tur ar wisseem swehteem engeleem un wissu debbes=draudsibu lohpa, par gohdu tai swehtai Triadibai preezigi warram nodseedah to swehtu Alleluja! Alleluja! Alleluja!

Tad nu taggad, swehtâ weenprahtibâ zelôs mesdamees tewi, af Kungs, Deems un Tehws ar tawa mihla Dehla muhsu schehliga Pestitaja wiffuswehtakas luhgschanas wahrdeem firsnigi peeluhdsam:

Muhsu Tehws debbesis 2c.

B r i h w d r i k k e h t

peh; tabm eetsch liffumeem nospreestabm sinnaam.

Rihgâ, 20râ Juni m. deenâ 1843schâ gaddâ.

Dr. C. E. Napierſky,

drikkesjamu grahmatu pahrlubtotas.

Gegen den Abdruck dieser Schrift ist von Seiten des Livländischen Evangelisch-Lutherischen Provinzial-Synodiums, nach vorläufiger Durchsicht nichts einzuwenden.

Riga, den 14. Juny 1843.

Vice-Präsident R. von Klot.

N° 1181.

Secretair F. Liedner.

Edice pamahjidami wahrdi tai
swebtu rakstu grabmatal, to wez-
jafi bebrnam dabwina, — ja ta
warr notitt, — wafcha preetscha
Habt weeseenaml.